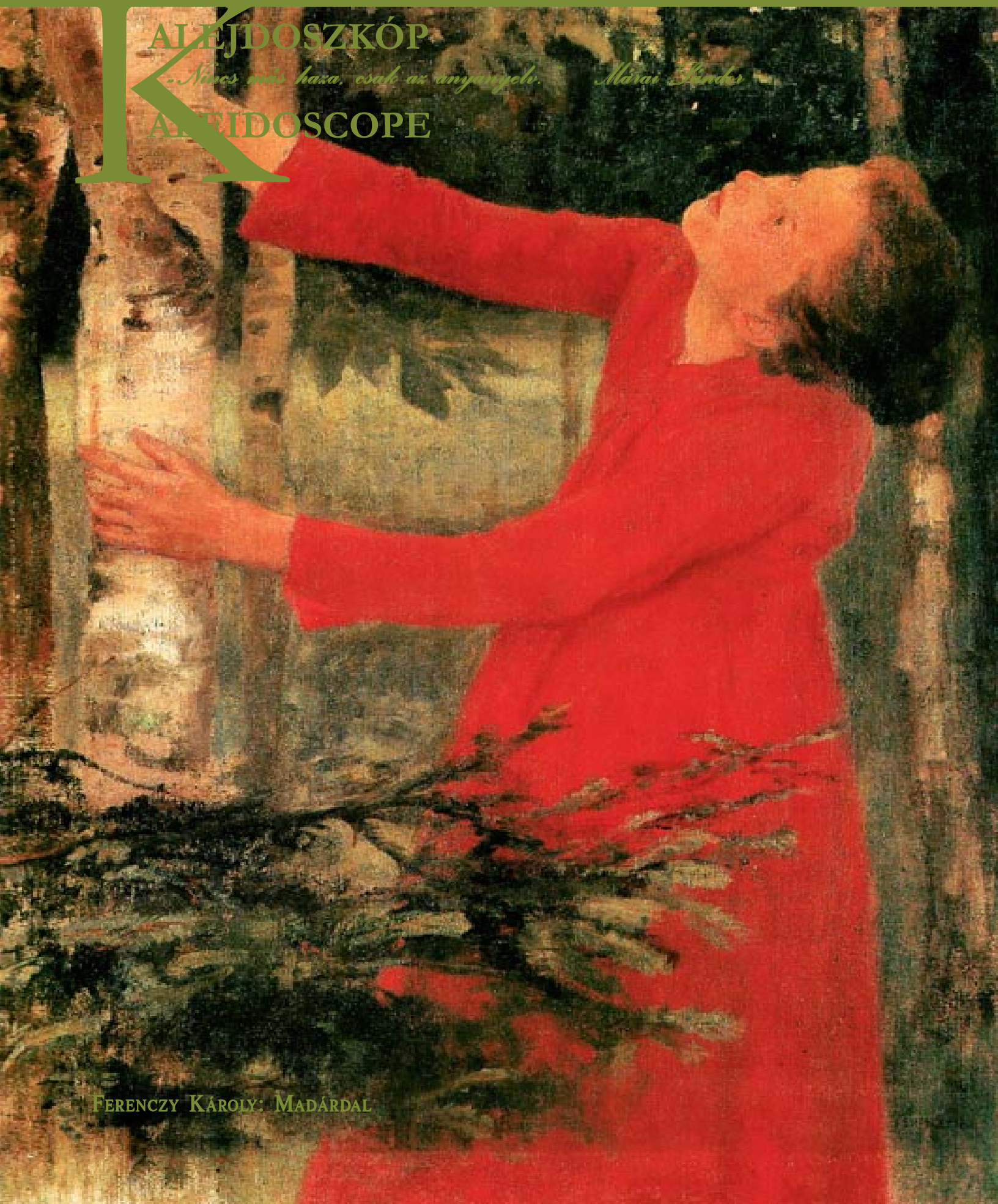

ALÉJDOSZKÓP

„Nincs más háza, csak az anyanyelv.”

Márai Sándor

ALÉIDOSCOPE

FERENCZY KÁROLY: MADÁRDAL

Kaleidoszkóp

MAGYAR
TEHETSÉGEK

BEMUTATKOZÁSÁT VÁRJA

HÁZIGAZDA: DANCS RÓZSA

JELENTKEZÉS:

rosacae@hotmail.com

Tel.: 416 491 4631

Hagyományörző Klub

TOM'S PLACE TOM'S PLACE TOM'S PLACE

Take Off More

Building on a retail tradition that began in 1958, Tom's Place is a constant in the ever-changing world of fashion, proving that quality and value are always in style. Quality means never compromising and adhering to the rule – all men's suits are 100% wool. Value and discount prices are captured in a name – TOM. **T-O-M** means **Take Off More** as Tom will always trim prices to fit your budget.

We invite you to visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.

FEATURING **Men's Suits** **5 FOR 1**
(first floor only)

190 Baldwin St.
Kensington Market

Just west of Spadina

1hr. Free Parking with purchase

M-W 10-6 • Th-F 10-7 • Sat 9-6 • Sun 12-5

416-596-0297

www.toms-place.com

SZERKESZTŐI GONDOLATOK

Néhány hét múlva Szent István államalapító királyunkra emlékezik a magyarság. Nagy dolog ez, hiszen a mi gyermek- és ifjúkorunk tiltott területe volt a nagy magyar elődök ismerete, és ha mégis elkerülhetetlenné vált némelyikük nevével találkozunk, akkor az uralkodó nemzet "ötletesen" fittyet hányt a történelmi valóságra és kisajátította. Ez történt pl. törökverő Mátyás királyunkkal is. Apástól.

Nemsokára vendégül látunk egy felvidéki magyar fiatalembert, aki a lélek fáklavivőjeként nemcsak gyógyíthatatlan betegségét győzi le minden nap, hogy Szent István országát begyalogolja, hanem a napi politikának is hátat fordít - gondoljunk csak az egyszerűsített állampolgárság megszerzése körül kialakult szlovákiai cirkusznak -, és teszi, amit úgy érez, tennie kell. Bizonyítani, hogy üres szavaknál többet ér a cselekvés, mert csak azzal menthetjük meg nemcsak magunkat, hanem a közösséget is. A fiatal Hodossy Péter fiatalokat inspirál, akárcsak a kanadai Terry Fox.

De hadd mutakozzék be saját szavaival: "A felvidéki Csallóközkürtön élek, bár néhány hete, amióta megnősültem, Dunaszerdahelyen lakom! 1978-ban születtem, 1982-től cukorbeteg vagyok és inzulinnal szűrom magam, az elmúlt 16 évben naponta 4 alkalommal. Maratoni futó vagyok és ezidáig 59 alkalommal futottam sikeresen maratont a világ 16 különböző országában! Két alkalommal Torontóban is. 2010-ben az öcsémmel, Tamással teljesen gyalogosan zárandokoltuk végig Szent István királyunk 1000 éves országát. 32 nap alatt tettük meg a 850 km-es távolságot Dunaszerdahely és Csíkszereda között. Tavaly megjelent az első könyvem Aki útnak indul el címmel a dunaszerdahelyi Lilium Aurum kiadásában."

Még nem tudjuk, hogy a mostani politikai hercehurca közepette hamarosan lesz-e magyar állampolgár Hodossy Péter, de azt megmutatta, hogy Szent István 1000 éves országa volt és a hitet, hogy lesz is! Még ha egyelőre másképp nem is, csak a lelkekben!

Dancs Rózsa

**HIRDESEN FOLYÓIRATUNKBAN!
A HIRDETÉS MAGÁBAN FOGLALJA
AZ ÉVI ELŐFIZETÉST IS**

Kéziratokat és más, közlésre szánt anyagot csak elektronikus postán fogadunk el.

A folyóiratban megjelenő írások tartalmáért kizárólag a szerzők felelősek.

We accept manuscripts, pictures, etc. by e-mail only.

The opinion expressed in this publication are not necessarily those of the publisher.

A TARTALOMBÓL - CONTENTS

Tűz Tamás: Szent István király (vers)	2
A világ naponta harangszóval ünnepli a keresztény	
Magyarország 555 évvel ezelőtti diadalát	3
Tusványos 2011	4
Sinka István: Sötét esztendők (vers)	5
Németh Magda: Mélységből mélységbe...	6
Pintér László versei	7
Veszely Ferenc: Pintér László mindnyájunk költője	8
Dancs Rózsa: Mindenkinek mindenévé lenni...	11
Dobos Miklós: Liszt Ferenc halálára	12
Reviczky Gyula: Miatyánk (vers)	12
Dancs Rózsa: Akiben a világ lelke megnyilatkozik...	13
Márai Sándor: Halotti beszéd (vers)	15
In Memoriam Máté József SJ - In Memoriam Fr. J. Máté SJ	16 - 17
Áprily Lajos: Útravaló (vers)	17
Ady Endre: A muszáj Herkules (vers)	18
John Miska: Choosing a Profession	19
John Miska: Taking a Bride	21
Bácsalmási István: Emigrációs szép emlékek	22
Löwy Katalin sokszínű világa	24
Szabó Lőrinc: Hangverseny után; Zene (versek)	25
Varga Gabriella: Ismét eljött a házikoncertek ideje	26
Radnai István versei	29
Dobos Marianne: Csak a jelen mulandó	30
Tófalvi Zoltán: 1956 erdélyi mártírjai	31
Mary Sandor: At Dusk	32
George Fias: Shamanism in the Midst	33
Hervay Gizella: Zsoltár (vers)	34
Fakanál	35
Postaládánkból	35

"Az az ember, aki nem olvas könyvet, semmiben sem különbözik attól az embertől, aki nem tud olvasni." (Mark Twain)

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA\$50.00/year; Foreign: US\$55.00/year

Publisher: **Kaleidoscope Publishing**

Elnök - **Telch György-George** - President

Főszerkesztő - **Telch-Dancs Rózsa** - Editor-in-Chief

Terjesztés - **Turóczy Katalin** - Subscription

Munkatársak: **Bácsalmási István, Kaslik Péter, Lemák Emese,**

Miska János, Sándor Mary, Veszely Ferenc

Elérhetőség - Address:

122 Silas Hill Drive, Toronto, On, M2J 2X9, Canada

Tel.: 416-491-4631; Fax: 416-491-9661

E-mail: **rosacae@hotmail.com**

Copyright © Kaleidoscope Publishing

No part of this publication may be reproduced by electronic means, photocopying or otherwise, without written permission from the publisher, excepting brief quotes for the purpose of review.

www.kalejdoszko.com

<http://epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=01658>

***KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy
Lexikona helyesírását követi**

Szent István király (Képes krónika), címere a kettős kereszt
(crux gemina)

Tűz TAMÁS

SZENT ISTVÁN KIRÁLY

Jól megjelölte ezt az ezredévet:
keresztel írta rá kemény nevét,
mint halhatatlan győzelmi ék.
Alapkő lett, de kőnél súlyosabban
vetette el az épülő falakban
toronyzöcköntő, férfias hitét.

Amint alázatát mindegyre inkább
úrrá emeli roppant erején,
a bércre hág s egy országon tekint át,
hol hajnalpírban reszket még a fény.
Komor felhőkkel bomlik ki a kék ég
s virrasztva várja népe ébredését
a századok szélfúttá reggelén.

Nem tévován, de biztos mozdulattal
lendül előre tervező keze,
míg port kavar és szilaj kedvvel nyargal
a forró puszták zendülő szele.
Bölcs szemmel néz a fényes távlatokba
s pillantásával féltőn átkarolja
a frissen szántott szűzi földeket.

Kegyes jobbával törvényt ír, keményet,
hogy megkösse a rónák vad porát,
szőlő teremjen és kenyér, fehérebb
s hogy mindenki meglegelje otthonát.
Áldott szigor, rendet hozó szelídség!
Arany szív, mely eltékozolja kincsét,
hogy új szívekben ragyogjon tovább!

Hát róla zengjen most a lelkes ének!
Uram, téged dicsérünk általa,
mert ő volt a te választott edényed,
apostolod; híved s a föld sava.
És ő volt ama bibliai sáfár;
kire be jó, hogy éppen rátaláltál,
midőn megvirradt napunk hajnala!

Varga Attila: Szent István (Apatin)

“My dearest son, if you desire to honor the royal crown, I advise, I counsel, I urge you above all things to maintain the Catholic and Apostolic faith with such diligence and care that you may be an example for all those placed under you by God, and that all the clergy may rightly call you a man of true Christian profession... However, dearest son, even now in our kingdom the Church is proclaimed as young and newly planted; and for that reason she needs more prudent and trustworthy guardians lest a benefit which the divine mercy bestowed on us undeservedly should be destroyed and annihilated through your idleness, indolence or neglect.

My beloved son, delight of my heart, hope of your posterity, I pray, I command, that at very time and in everything, strengthened by your devotion to me, you may show favor not only to relations and kin, or to the most eminent, be they leaders or rich men or neighbors or fellow-countrymen, but also to foreigners and to all who come to you. By fulfilling your duty in this way you will reach the highest state of happiness. Be merciful to all who are suffering violence, keeping always in your heart the example of the Lord who said: “I desire mercy and not sacrifice”. Be patient with everyone, not only with the powerful, but also with the weak.

Finally be strong lest prosperity lift you up too much or adversity cast you down. Be humble in this life that God may raise you up in the next. Be truly moderate and do not punish or condemn anyone immoderately. Be gentle so that you may never oppose justice. Be honorable so that you may never voluntarily bring disgrace upon anyone. Be chaste so that you may avoid all the foulness that so resembles the pangs of death...”

Excerpt from Saint Stephen's admonitions to his son Emeric (Wikipedia)

A VILÁG NAPONTA HARANGSZÓVAL ÜNNEPLI A KERESZTÉNY MAGYARORSZÁG 555 ÉVVEL EZELŐTTI DIADALÁT

Ötszázötvenöt évvel ezelőtt 1456. július 22-én Nándorfehérváron győztek a magyar seregek és segédhadaik a Magyar Szent Korona országait, a magyar királyságot támadó, ostromló törökök ellen.

Az Országgyűlés 2011. július 4-én a nándorfehérvári győzelem napját, július 22-ikét pedig a diadal emléknapjává nyilvánította.

1456 májusában a török százezres haddal indult a magyar királyság kulcsának tartott magyar város, Nándorfehérvár ellen. A hírre Európában keresztes hadjáratot hirdettek, de seregek nem érkeztek. Jöttek viszont katonák és népfelkelők Cseh- és Lengyelországból, Moldvából és az akkor már elfoglalt szerb területekről. Kapisztrán János (Dr. Giovanni da Capestrano) magyar földön szervezett keresztes sereget, Hunyadi János pedig zsoldosereg élén sietett a vár parancsnokának, Szilágyi Mihálynak a megsegítésére. Az ostrom 1456. július 4-én kezdődött. A törökök a félkörben körülvevő várat a Duna és a Száva közti síkságról ágyúzták, komoly károkat okozva a falakban. Július 14-én Kapisztrán (Kapisztrán Szent János Magyarország védőszentje) és Hunyadi (Hunyadi János A Magyar Szent Korona Országainak kormányzója) flottája áttörte a dunai hajózárát, így megnyílt az út a felmentő sereg előtt a szorongatott várba. A döntő ütközet július 21-én kezdődött. A törökök öldöklő küzdelemben áttörték a külső védvonalat, és már a belső várat ostromolták. Július 22-én a Száva bal partjáról átkelő keresztesek, élükön a kezében keresztet tartó hetvenéves Kapisztrán Jánossal, támadásba lendültek. Hunyadi János, a világ egyik legnagyobb hadvezére a várból kitörve elfoglalta a török ágyúkat, majd Kapisztrán hadaival szétverték a megszálló ellenséget.

A magyarok diadala ezt követően hetven évre elvette kedvét és hódító szándékát a török hordának. A győzelem emlékére III. Callixtus pápa bevezette augusztus 6. napjára az Úr színéváltozása ünnepet. A pápa a déli harangszót a dicsőséges győzelmet megelőzően rendelte el a keresztény világban, majd ezt követően a győzelem után is zengett a harangszó a hálaadás ünnepeként.

Hunyadi János dicsőségét hirdeti, hogy 1440 és 1456 között 17 hadjáratot vezetett. Ez olyan hadászati rekord, amelynek a világtörténelemben nincs párja. Ennél több hadjáratot sem Hannibál, sem Julius Cezar, sem Napoleon

“A magyarság emlékezetéből azonban sosem vész ki Hunyadi János, hősi alakja tekintélyt parancsolóan magasodik évszázadok távlatából is, válságos időkben pedig különösen alkalmasnak bizonyult arra, hogy a hazaszeretetet és az önfeláldozás jelképévé váljon.” Visy Zsolt

Wagner Sándor: *Dugovics Titusz önfeláldozása*
„mivel sehogy sem tudta megakadályozni, hogy a toronyra kitűzze a jelvényt, átnyalábolta a törököt, és a magasból a mélybe leugorva, magával rántotta.” (Antonio Bonfini)

nem vezetett. Hunyadi rendkívül nagy szervező, hadász és harcász volt, egy személyben volt hadügyminiszter, tábornok, tengernagy és vezér, valamint vezérkari főnök. Dicső kormányzónk a hadvezetés és a hadművészet legmagasabb fokán teljesített. A mi csodálatos hősünknek, az istenített lángelméjű és mindig vakmerő vezérnek a győzelmekhez olyan összeforrt magyar sereg és olyan katonák kellettek, akiknek harci erényei nem csupán az erkölcsben, a nevelésben, hanem a rendíthetetlen hazaszeretletben is megtestesültek.

Hunyadi János gróf, a Magyar Szent Korona országainak, a magyar királyságnak kormányzója, a ragyogó hős többet érdemelt volna az utókortól, mint amit kapott. Ő, aki a legnagyobb csatáit lovasrohammal vitte diadalra, nem kapott a mai napig a magyar fővárosban egy méltó lovasszobrot. Sajnálatos, de nem az Ő lovasszobra áll a Budai várban sem...

Hegyvidéki Trianon Társaság

Ártándiné Borbás Ilona sorsát negyvenkét éves koráig zsarnok édesapja befolyásolja. Ilike valós helyzetére akkor döbben rá, amikor munkanélkülivé válik. Ellenszegül az őt megfigyeltető, volt párttitkár édesapjának... egy öntudatra ébredő nő vívja meg csatáját a hatalmi arroganciával, a mindent átszövő képmutatással.

Salga Attila regénye az 1944-1995 közötti időszakot öleli át... A változatos, érdekfeszítő cselekményt olykor finom lírával, gyengéd humorral szövi át.

edition nove. novum publishing kft.

H-9400 Sopron, Várkerület 1-3. II/6.

Tel.: +36 99 505 024; Fax: +36 99 505 032

<http://www.editionnove.hu> . a.geoesel@editionnove.hu

TUSÁNYOS 2011

Németh Zsolt, Tőkés László és Orbán Viktor Tusnádfürdőn

„Mi semmi mást nem kérünk, mint az elvesztett területekért járó jogokat.” Tőkés László

Húsz év alatt semmilyen tartós eredményt nem sikerült elérni Romániában, az ország még mindig posztkommunista korszakát éli – jelentette ki Tőkés László, az Európai Parlament alelnöke, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke szombaton, 2011. július 23-án, Tusnádfürdőn, a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor zárónapján.

A hagyományokhoz hűen, a huszonkettedik alkalommal sorra kerülő tábor zárónapján Tőkés László mellett Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke, továbbá Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára foglalt helyet a pulpituson. Üresen maradt azonban Traian Băsescu széke, a román államfő ugyanis idén nem tette tiszteletét a táborban. Az *Összenő, ami összetartozik* jelmondat jegyében a magyar nemzetegyesítés volt a fő témája a zárónapon elhangzó beszédeknek.

Tőkés László bevezetésképpen a kilencven évvel ezelőtt írott *Kiáltó* szó szellemiségét idézte meg, mondván, hogy a röpirat erdélyi magyarságunkra vonatkozó tartalma ma is érvényes. A sebtépés, önsajnálát ideje lejárt, a továbbhaladás útját pedig a szabadság, az egyesülés és a gyógyulás kulcsszavak mutatják. Ezek közül az első a magyar állampolgárság kiterjesztését, a második „Trianon gyógyítását”, a harmadik pedig a húsvéti alkotmányt jelenti – hangzott el. Az egykori temesvári református lelképásztor a mai romániai helyzetre kitérve rávilágított arra, hogy két évtized alatt keveset sikerült megvalósítania az erdélyi magyarságnak. 1920 óta nem volt becsületes népszámlálás, felemelkedés helyett elburjánzott a korrupció. Az európai és a világméretű válságot tetézi az erkölcsi válság. „Nem volt időnk szembenézni a kommunista múlttal. Se autonómiánk, se államilag finanszírozott magyar egyetemünk nincsen. Kikínlódtunk egy magánegyetemi rendszert, épp az első Orbán-kormány jóvoltából” – hangoztatta. Hozzáfűzte: még

mindig a posztkommunizmus terhével viaskodunk, és ehhez hozzájárul még a szórványosodás, a népességfogyás, vagy a román magyarellenesség problémája is. Harminc év alatt egy millióval apadt a magyarság száma és ez felér a két világháború véresztésével. „Nem csak az országunk, hanem a társadalmi képünk is csonka” – vonta le a következtetést. A területi átszervezésre vonatkozóan, egyben utalva Traian Băsescu távolmaradására, Tőkés László kijelentette: nincs helye alkunak az átrendezés kérdésében. Továbbá hozzátette, hogy Temesvár ostromának folytatásaként tekinthető az, hogy a román hatalom megkérdőjelezi Székelyföld létét.

A ciántechnológiás alapú bányászat ügyében az EP-alelnök fontosnak tartotta megemlíteni, hogy hiába van készülöben az Európai Unióban a ciánbányászatot tiltó jogszabály, ha ehhez Románia nem igazodik. Sorra hárulnak el az akadályok a verespataki aranybánya-beruházás előtt, ezért Tőkés László Kápat-medencei összefogást sürget.

Felszólalásának végéhez közeledve az EMNT-elnök kitért az alakuló új romániai magyar párt helyzetére is. A Jurnalul Național című bukaresti napilap pénteken közölte a Bukaresti Törvényszék indoklását, amellyel a testület elutasítja az Erdélyi Magyar Néppárt bejegyzését. Eszerint az EMNP politikai programjából kiderül, hogy az alakulat az alapvető emberi és közösségi jogokért küzd, ez pedig ellentétes a 2003/14-es párttörvénnyel. Ez lényegében azt jelenti, hogy törvényellenes az emberi és közösségi jogok képviselője Romániában, magyarázta Tőkés László. Az indoklásban az is szerepel, hogy azért nem jegyzi be a pártot, mert nem a nemzeti érdekek, hanem csak egy közösség szolgálatát tűzte ki célul. „Ez súlyosan diszkriminatív, antidemokratikus és abszurd argumentáció. Az a hibánk, hogy magyarok vagyunk? Adjuk fel az identitásunkat ahhoz, hogy pártot alapítsunk? Azt kérjük a román féltől, hogy üljünk le egy tárgyalóasztalhoz és nem mint többség a kisebbséggel, hanem mint nemzet a nemzettel vitassuk meg ezt a kérdést. Mi semmi mást nem kérünk, mint az elvesztett területekért járó jogokat” – zárta mondanóját Tőkés László.

Orbán Viktor arról a folyamatról beszélt, amely jelenleg a nyugati világot meghatározza. Véleménye szerint jelenleg a világban korszakváltás történik, melynek egyik jele, hogy a korábban erősnek gondolt államokból gyengék, a korábban gyengének hitt országokból pedig erősek lettek. Az elhatalmasodó államadósságok olyan nagyságrendűvé válnak, hogy a tartozásokat már nem lehet visszafizetni, ezért a piaci verseny átalakul fogyasztási versenné. A gazdaság nem fog magától átszerveződni, azt az állam szerepvállalása révén át kell szervezni, a jóléti államok helyett munkaalapú társadalmi rendszerre lesz szükség Európában. A nemzet miniszterelnöke megjegyezte, hogy a korszakváltásra Magyarország minden más európai országot megelőzve adta meg a helyes választ. Megfogalmazása szerint a választók zsigereikben is megéreztek a tavalyi választásokon, hogy most összefogásra, „kétharmados forradalomra” van

szükség. A nemzet nem adja fel a munkanélküliség, az államtól érdemtelenül származó jövedelmek elleni harcot, még akkor sem, ha nem lesz egy diadalmenet az újrászervezés. Azok a döntések, melyek az utóbbi időszakban születtek példaértékűek Európa többi állama számára. A sikerhez mindenekelőtt erős, összetartozó nemzetre van szükség, ennek szellemében Orbán Viktor üdvözölte a tábor mottóját, amely szerint "összenő, ami összetartozik".

A két politikus a felszólalások után a moderátor szerepét betöltő Németh Zsolt közreműködésével válaszolt az értekezlet idején a közönség egyes tagjai által papírra vetett kérdésekre. Egyebek mellett szóba került a magyar energiapolitika és romastratégia, továbbá az erdélyi magyar felsőoktatás helyzete és a magyar politikai alakulatok együttműködésének lehetősége. Ez utóbbi témához kapcsolódóan Tőkés László elmondta: az RMDSZ egy totalitárius egységet akar ránk kényszeríteni, és inkább szóba áll a román politikusokkal, mint a „magyar atyafiakkal”...

Tőkés László EP-alelnök Sajtóirodája

A 22. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor az idén is ezeket csalogatott a helyszínre. Alábbi fotónk mutatja a fiatalok érkezését Tusnádfürdőre.

SINKA ISTVÁN

SÖTÉT ESZTENDŐK

Csillag voltam előbb,
aztán gyermek lettem,
s gyertyaként a szívem a
tenyerembe vettem.

Sötét esztendőkből
úgy néztem a tájat
s Isten simogatta
gyöngye kis gyertyámat.

Ment előttem farkas,
jött utánam bárány
- kastélyt vehettem vón'
gyertyám fénye árán.

Kastélyt vehettem vón'
nem vitt rá a lélek.
Végtelenből így is
végtelenbe érek.

NÉMETH MAGDA

MÉLYSÉGBŐL MÉLYSÉGBE - NÉMETH LÁSZLÓ ÉS CSALÁDJA 1944-1945¹

Köztudomású, hogy Németh László sokat írt családjáról, saját magáról, környezetéről. Életének számos szakaszát, különösképpen a kríziseket, naplóban örökítette meg. Meglepő, hogy talán a legkatartikusabb 1944-45-ös esztendő s különösen Budapest ostrom és az azt közvetlen megelőző és követő időszak összefüggő írásbeli vallomás nélkül maradt.

Az orosz megszállás előtt utolsó naplótöredéke 1943 augusztusából származik, azt követően pedig 1945 októberéből. Életrajzi írásai közül *Mezőszipas*, amely tulajdonképpen az 1944-es nyarat hivatott megörökíteni, hosszú bevezető után éppen csak megkezdte a nyár tárgyalását, s aztán félbeszakad... Az *Óraadók királysága* a békési 1945-ös márciust rögzíti... A korszakot átfogó írás azonban nem készült...

Az írásbeli, szóbeli közlésekből, a visszaemlékezésekből lassan összeáll az összefüggő történet: Németh Lászlónak és családjának vergődése, szenvedése, küzdelme a háború végén, s az új rendszer első hónapjai alatt...

... Február utolsó napjaiban jelent meg Püski Sándor Illyéséknél. Ők Békésen és valóban békésen élték meg a frontot. Azért jött, hogy író ismerősei közül azokat, akiknek erre szüksége van, letelepítse családotul Békésre. Valódi kerek házi sütésű kenyeret hozott magával, kenyeret mi akkor már több mint két hónapja nem láttunk... Pár nap múlva készülődni kezdtünk a "nagy útra."

... Az utazás apu szavaival:

"A menekülés Budáról... A tárt lakás, a szomszédokhoz szétszórt holmi mind ottmaradt. Mint valami szent család, azzal megyünk, amit magunkra tudunk rakni. Én a gyereket viszem, s egy összegöngölyt paplancsomagot a hátamon. Judit kapja a hátára csatoltan a legnehezebb zsákot. Az óbudai Árpád hídnál hoz át bennünket az az esti utolsó bárka, onnét a sötétben kell begyalogolni a Ráday utcáig. A Nyugatinál már néptelen az este, az Andrássy út elején bekéredzünk egy házba. Odáig Judit, ha le is maradt, de jött a megszokott hősiességgel. Csak amikor a házmester elküld, s a Károly körút nem akar fogyni, nyöszörödi el végre, mint egy tizenkét éves gyermek. Aztán a Nyugati hideg peronja! Három éjszakát virrasztunk ott át, azzal a különbséggel, hogy neki egy falat étel sem megy le a száján. Az ukrán betegség gyötri. Én már lemondanék az útról is miatta, de ő nem akarja, hogy a család az Ígért földjéről miatta itt maradjon. A nagy paplanba burkolózva diderg, szégyenkezi át az irtózatot utat..."

A másik és talán még fenyegetőbb veszély, hogy az oroszok összeszedik a járókelőket az utcáról "malenkij ro-

bot"-ra, s ezek az emberek aztán sohasem kerülnek többet haza. Ma már tudjuk, hogy sokakat táborokba zártak... Apu volt közülünk a leginkább veszélyeztetett, mint javakorabeli férfi. Negyvennégy éves ekkor, de még lefogyva, összetörten is fiatalabbnak néz ki. A stratégia tehát: Apu elől viszi karján Csillát, utána mi hárman vánszorgunk súlyos cókókunkkal, s botjára támaszkodva, erősen sántítva, Anyu zárja a menetet. Úgy tettünk, mintha Apuhoz és Csillához nem lenne közünk: olyan embert, akinek kisgyerek volt a karján, nem hajtottak el az oroszok.

Március 3-án indultunk el Illyéséktől. A Dunán át ekkor egyetlen híd sem járható - a németek január folyamán mindet felrobbantották. A folyó zajlik, nagy jégtáblák úsznak lefelé. Délutánig fagyoskodunk a parton, ahol időnkint egy halászbárka jelenik meg és vesz fel utasokat a túlsó partra. Nekünk sok reményünk nincsen, hogy egyszerre hatan feljutunk a nagy tülekedésben. Már jó délután volt, mikor a csoda megtörtént: egy bárkatulajdonos azzal kötött ki, hogy most kizárólag gyerekes utasokat szállít át. Így tülekedés nélkül mindnyájan beszállhattunk. - Jó messze bent jártunk, amikor észrevettem, annyira leterhelt a hajó, hogy mindössze talán öt centiméterre van széle a víz színe felett. A jégtáblák között, az erős sodrásban nem volt könnyű dolguk az evezősöknek.

Szerencsésen átértünk, valahol az Árpád híd roncsától északra. Püskiékhez, a Szerb utca 17-be kellett volna eljussunk éjszakára. Korán sötétedett. A Margit híd tájára már félhomályban értünk. Továbbmentünk a Szent István körúton, majd ráfordultunk a Bajcsy-Zsilinszky - akkor, úgy hiszem, Vilmos császár útra. Ekkor már koromsötét volt - és persze este kijárási tilalom. Bármelyik percben ránk lőhetett volna egy járőr - egyéb veszélyeket nem is említve. Az első házba, ahova bekéredzkedtünk, nem engedtek be. Végül valahol a Madách tér környékén fogadtak be. Pincében, a földön kuporogva töltöttük az éjszakát.

Másnap hamar eljutottunk Püskiékhez. Arra nem emlékszem, hogy ott aludtunk volna; instrukciók vétele után fordultunk vissza: irány a Nyugati pályaudvar...

Pontosan nem tudom, mennyi időt töltöttünk a vonaton, de egy napot s egy éjszakát biztosan. A vonat többet állt, mint ment, s akkor is mászott. Tudtuk, hogy Békésnek nincs fővasútvonala, Békéscsaba környékén le kell szálljunk. Onnan a végtelen 8 kilométert gyalog tettük meg, mindössze egy talicskás embert tudtunk szerezni, aki hajlandó volt a cso-

PAPP M. ZSUZSA: MEGTAGADVA
EGY SZERELEM IGAZ TÖRTÉNETE

Megvásárolható:

Panoráma Könyvesbolt
Toronto, ON, M4E 3V5
752 Woodbine Ave
Tel.: 647 889 1947
\$25 + postai költség

magjainkat, tetején a paplanba burkolt Csillával, betolni Békésre.

... Végre megérkeztünk az Ígéret Földjére. Apu *Óraadók királysága* című írásában humorral és részletesen számol be ezekről a napokról, s az új környezetről: "Szülönőknőn látni olyan hirtelen megkönnyebbedést, amilyen minket fogott el a békési vaskereskedő nagy, falba foglalt kapuja mögött. A hasonlat annyiban is talál, hogy sorsunk vajúdása az utolsó napokban egyre viharosabbá vált, s a dunai átkelés, a háromnapos vonatvárás, a szolnoki éjszaka, az utolsó erőnkől foyó, békési bevonulás kitolófájásai után - egyszer csak ott voltunk a legtökéletesebb béke közepén, rég elvesztett és visszakaphatatlanok hitt körülmények közt.

A Nyeste-porta egyike volt azoknak az emberi lakóhelyeknek, amelyek szép nyugodt tagolásukkal az élet egészére emlékeztetnek: a szilasi ház városi kiadásban. Fönn, a ház elejében, a kert, benne egy lugasféle, mögötte nagy udvar - ahol reggelenként inasok gyülekeztek; a szélein nyári konyha, kamra, szín, baromfiudvar, ólak, pince, leghátul a Holt-Körös fele lejtő gyümölcsös s konyhakert. Az egész terület mindenfelől épületek és tűzfalak környékezik; csak a szomszédban futballozó tűzoltók labdája röpködött föl néha a hársfák közt, s a konyhakertek alatt elúszó kacsákat lehetett a gyér kerítéslecek s a nád résein át egész a templomig követni... Minthogy az első hetekben a kosztot is a házbeliektől kaptuk, a család egyetlen gondja a tetvek irtása lett. Természetesen mindnyájan tetvesek voltunk, nemcsak tetvesek, de serkések is, s a mosolygós háziasszony, ha különös könnyű járásával a folyosón végigment, s vendégeire betekintett, gyöngéd helyzetbe megmerevedő párokat látott, többnyire az anyát s valamely gyermekét, amint az egyik az anyától melegét élvez, a másik pedig a sokat szenvedett homlokot simogatja...

De a lélek megújulása gyorsabb volt tán még a testénél is. A történelmi események olyanok voltak, mint egy ostoba, rám nem tartozó káprázat, amely megakadályoz benne, hogy fontosabb, s ami fő, rám tartozó dolgokat végiggondoljak. Ez a káprázat most kívül maradt a kapun, s én heteken át ki sem léptem a házból, nehogy újból találkozzam vele. Dolgot találtam idebenn is. Békésen október óta, amióta az oroszok bejöttek, rendes tanítás folyt, s a három lánynak, akik magántanulóként, de az év vége felé pottyantak ide, volt mit pótolniuk. A házigazdáéknak is pótolni akartam valamivel a rengeteg szalonnakockát; a lányuk értelmes gyerek, jeles tanuló s zeneakadémiai növendék is, övele franciául, majd később oroszul olvastam. A pedagógus műhely így csakhamar teljes munkában volt. Magdával Ovidiust fordítottunk, Juditnak a gimnáziumból egy német differenciál- s integrálszámítási példatárt szereztünk, Gigi ellenálló fejébe a latin nyelvnek azokat a törzsszavait próbáltam belecsemmeni, amelyeket az ostrom alatt Illyésék konyhájában a tűzhely szivárgó fényénél állítottam össze. Pirivel - így hívták gazdám lányát - s a barátnőjével a *Misanthrop*-ot olvastuk. Alig voltam lenn egy hetet: Püski

Sándorral már meg is állapodtunk, hogy az első könyvem, amit az új világban kiad, a *Lányaim* folytatása lesz. A *Gyermekeink diáktársaként*, melynek két fejezete később a *Válaszban* jelent meg, ennek a könyvnek volt első tanulmánya, egyszersmint első szájnnyitásom az új világban...

... Március 10-én értünk Békésre, s a baj, akárhogy számítom, március utolsó napjaiban ütött be. Az én érzékeny balsejtelmem néhány napja már szimatolt valamit... Én épp azon a kis tanulmányon dolgozom, amely később a hódmezővásárhelyiek lapjában jelent meg. Kata lányomnak nem sokkal a halála előtt írtam egy rádióelőadást; hogy fakadnak egy kisgyerek száján az első szavak; azóta Csilla túljutott néhány hónappal a halott gyerek korán s rajta folytattam a megfigyeléseket... Judit jön be az udvarról, vörös foltokkal a sápadtságán. Apukám, a rendőrségről keres egy bácsi... Zömök, öregebb magyar volt, aki nemrég alakulhatott át zsellérből rendőrré;... - Németh úrnak be kell jönnie velem a rendőrségre - mondta határozottan, de nem ellenségesen. - Azonnal - mondtam -, de hadd megyek előbb a vécére. - Kezdő rendőr volt; nem volt ellene kifogása. Az én zsebemben akkor is ott volt vagy huszonöt szevenal tablettá. Egy pillanatig haboztam, bevegjem-e... Egy papírba döntöttem a tablettákat, s a zsebembe tettem: mielőtt átmotóznak, tán sikerül bekapnom...

KALEJDOSCOPE PUBLISHING

**AZ ÖN ÉLETE IS TÖRTÉNELEM!
MESÉLJE EL UNOKÁINAK IS!**

**KÖNYVÉT MI KIADJUK MAGYARUL, ANGOLUL
VAGY KÉT NYELVEN
KÉZIRATÁNAK FORDÍTÁSÁT VÁLLALJUK
E-mail: rosacae@hotmail.com
www.kalejdoskop.com
Tel.: 416 491 4631**

**HIRDESSZEN LAPUNKBAN!
MŰVELTSÉGE GAZDAGODIK, HA A MAGYAR
DIASZPÓRA EGYETLEN KÉTNYELVŰ,
SZERVÁTIUSZ JENŐ-DÍJAL KITÜNTETETT
KULTURÁLIS LAPJÁT OLVASSA**

**"a nyelv nem erdő, hanem kert, és akkor
kertészekre is van szükség... gyomlálni naponta
kell, különben a dudva
hamar elhatalmasodik. (Kodály Zoltán)**

¹Németh Magda: Mélységből mélységbe. Németh László és családja 1944-1945. Nap Kiadó, 2010.

PINTÉR LÁSZLÓ

ERDŐTŰZ

Fenyőszagú felhő tör az égre,
Narancs-csónák fűtik a Napot,
Szürke hamuvá omlik a ház,
Menekülnek emberek, állatok.

Repülő sárkány pirosat okád,
Tömlők kígyói sziszegve köpnek,
Óriás szunyogok vérüket öntik,
Semmi nem árt a felhevült szörnynek.

Izzó gallyak repkednek széjjel,
A tűzokádó szörny egyre csak terjed:
Kúszik föl a hegyre, majd le a völgybe,
Fekete dárdák az égre merednek.

Penticton, 2009. 07. 19.

KÖSZÖNÖM! KÖSZÖNÖM!

Köszönöm az éji sötétséget,
mert az szüli meg a csillagokat.
Köszönöm, ha volt, a szenvedésnek,
hogy az élet most jobbat osztogat.

Köszönöm, hogy félnem kellett néha,
mert így tudom, hogy mi a nyugalom.
Köszönöm, hogy a gyűlölet célja,
hogy tudjam: a szeretet jutalom.

Köszönöm, hogy mikor megbotoltam,
rájöttem, hogy az csak egy intelem.
Köszönöm, hogy szükségben is voltam,
mert adakozni ma öröm nekem.

Köszönöm, hogy még a balszerencse
sem ütötte ki bennem a reményt.
Köszönöm, hogy tarka életembe
annyi szépség és jószág belefért.

Parksville, 2010. 09. 19.

ÁLDÁS HAVA – JÚLIUS

Vége az esős napoknak,
ezüstös boglyák az égen,
langyos szellőduruzsolgat
reggeli imát merészen.

Áldás Hava ez, nyárközel:
Gyümölcs-érlelő melege
gyengéden mindent átölel
a Napisten áldott keze.

A málna szinte leroskad
a zamatos vércsöppöktől;
lehűti éhséged, szomjad;
a nyár kedve így üdvözl.

Az eper guggoló bokra
rejt el féltett gyümölcsét;
csattan, ha ujjam meglopja,
s íze a számban omolszét.

Hizik a füge, az alma,
még nem kacsint felém bátran,
de érik a nyár hatalma
a gyümölcs édes husában.

Kolibri kicsike teste
zümmög virágról, virágra;
nektárját szopja ki nyelve:
szükség van energiára.

Madárház is zajjal ébred:
Reggeli éhség csipogása
szülőket munkára készítet,
vadászni légyre, bogárra.

Élet csobog itt mindenütt,
nyári öröm terül körém;
A mindenség velem együtt
boldog: ember, állat s növény.

Parksville, 2011. 07. 07.

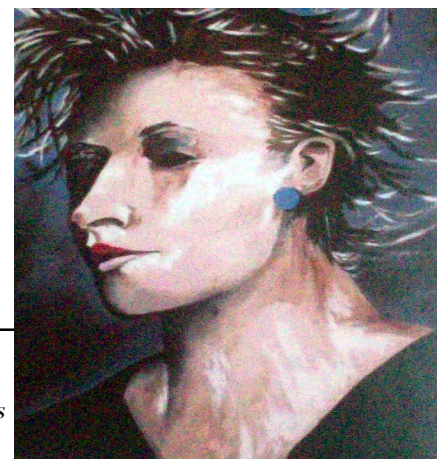
**Szent István Országában
a Lélek Fáklyavivőjeként
Gyalog Dunaszerdahelytől Csíksomlyón
át az Ezer Éves Magyar Határig
Hodossy Péter Maratonfutó Vetítéses
Előadása És Könyvbemutatója**

Paraméter Klub, 695 Coxwell Ave. #601, Toronto, ON

Fellépnek:

**Hiripi Anita - hegedű
Szigeti Máté - fuvola**

**2011. VIII. 22. este 8
órákor**

VESZÉLY FERENC

PINTÉR LÁSZLÓ MINDNYÁJUNK KÖLTŐJE

Életében nagy területet járt be Pintér László és feltehetően még többet kell bejárnia, miként egyik kötetének címe is mondja: *Megállni nem lehet*. De sohasem tévedt el. A britkolumbiai erdők vad útvesztőiben térképek és egy zsebben hordott iránytű kalauzolta, míg a városok vadonjaiban a lelkében őrzött s a becsület csillagára irányított belső iránytűje, amitől sohasem vált meg.

Életét a magyar Dunántúli falusi világában kezdte, ahol a *“termőföld barnára égeti eleven / bőrén a gondokat termő barázdákat”*ⁱ, innen választ élettársat is magának, aki *“magát az életet”* jelenti majd neki,ⁱⁱ itt szilárdul meg benne a tudat, hogy – érje akármilyen – *“lényem magyar, nyelvem zalai.”* Kellő ez a belső szilárdulás, mert sok minden éri. Gyerekkora világából a középiskola, majd a soproni egyetem ragadja ki, az utóbbi később a hazájából is. Az 56-os magyar nemzeti forradalom bukása után, amint a fent említett könyv előszavában írja, *“a reménytelenség bekövetkeztével, az alkalomadta lehetőséget felhasználva menekültünk el, feladva történelmi hazánkat a szabadságért.”*ⁱⁱⁱ A soproni erdész diákok társaságában így kerül Vancouver annak idején éppen hogy urbán, majd az erdő majdnem teljesen vad világába. Kitart a költészet mellett is, amit gyerekkora óta űz, eleinte szórakozásból, később, hogy megörökítse élettapasztalatait mások okulására, és azért, mert *“életkedvét mindig felüdítette a költészet tavaszi harmata.”*^{iv}

Pintér igazi romantikus költőlélek, versei nagy hányadát évekig platonai szerelméhez, majd későbbi feleségéhez, Simon Marikához írja. Nagy szeretettel ír családjáról, unokáiról is. Az első, 2000-ben kiadott, önéletrajzát fotókkal is bőven illusztrált kötete, *Látomások a múltból* odakívánczik a családi könyvespolcokra, a 2005-ben kiadott *Megállni nem lehet* második kötete szintén. Igazi családi értékek elevenednek meg ezekben a könyvekben. Mert kevesen írhatják őszintén 65 éves korukban, amit ő fogalmaz meg *Emlékezés 65-kor* című versében:

Emlékezem az életünkre,
Melyet csak mi éltünk;
Minden perc a boldogság tükre
Ha egymásra nézünk.

Hogy mit jelentett neki felesége személye, azt a születésnapjára írt *Édes Marikám* első strófájában így összegezi:

Dal voltál a magány süketiségében,
Szikra a remény kialvó tűzében,
A csend nyugalma a világ zajában,
És bizalom az elhagyatottságban.

Az elhagyatottság érzése közös vonása a hazájukat elhagyni kényszerült kivándorlóknak, akik gyakran két haza között a senki földjén találják magukat: a proverbialis két szék között a padlón. Elszakadottságukban, mint Pintér is észleli, megáll fölöttük az idő.

A *Megállt az óra* című versében szívettépő sorokban állapítja meg:

Megtört a hit, hiába sírtunk árván,
nem segített Isten, se bálvány:
az élet folyt tovább.
Mi, lelenc gyereke a nagyvilágnak.
Megértést senkitől nem várhat,
csak a Sors ostarát.

De felavatott a sanyarú élet
emberre. Reményvesztett évek
jöttek, mentek tovább.
Lemaradtunk! — Idegen lett az otthon,
elhidegült barát és rokon,
várjuk, hogy megbocsát.

Élettapasztalatának bölcsességeit az aforizmusok gyöngyszemeibe formálja. Egyre több jobbnál jobb aforizmat ír. A *Látomások a múltból* című kötete például nem kevesebb, mint 354 aforizmáját tartalmazza. Egy idevágó példa:

“Az életben boldogulni egyedül is lehet, de boldognak lenni csakis közösségileg.”

Kétségtelen, hogy Pintér költészetének egyik mozgató ereje a tanítás igénye. Élettapasztalatában nyert bölcsességeit tömören és hatásosan adja át aforizmaiban, de verseiben is fellelhető az oktatási szándék. Amint a *Szétosztottam magam* című versében írja:

Szétosztottam magam a világ mezején:
gondolatok, tanács, küzdelem és remény
hullott ki belőlem, mint esőcseppek
nyári záporokból öntözik a kertet.

Már gyermekkorában kialakult erkölcsi magatartása, egyenes gondolkodása tiszta levegőt kölcsönöz Pintér verseinek. Különösen szépek és hatásosak a természetről szóló versei. Ezekben nyelve megnemesedik, verssorai megzenésülnek. A *Haida Gwaii*-ből egy ízeltő:

Ott, ahol a nyári napok
hosszúak és szépek,
éji égen gyémánt ragyog,
csodálatos fények.

Trillióvilágú égbolt
bámult le rám éjjel;
a Tejút kövein fényport
a szem látni képzel.

Auróra táncra perdült
az északi égen;
fátyla lebbent, feltűnt-eltűnt:
játszadozott vélem.

Őserdőknek állományát
becsültem föl rendre,
s munkám közben a csodáját

szívtam fel szívembe.

Nagyon hatásosak azok a Pintér-versek is, amelyekben játszva tanít - eredményesen. Ezeket elemi iskolai tankönyvekben is taníthatnák gyermekeknek, akár növényről, akár állatról ír. Egy jól képzett és a természetben mélyen elmerült erdész kiváló jellemzése ezek a költemények, rávilágítanak a tárgy mibenlétének lényegére, ugyanakkor pontosan, latin nyelvükön is megnevezik őket. Íme, Pintér Euarctos americanusa:

Tán ma jött ki az odujából,
Az útszélen csak téblábol
Egy fekete mackó-medve.
Igyekszik a bokorba be.
Lysichitont kell ennie
Gyorsabban verjen a szíve,
Jó étvágygal egyen, igyon,
Télre újra felhíz hasson.

Bőtollú író Pintér László, kötetei több mint kilencszáz oldalra terjedő anyagot tartalmaznak.

Nem csoda, hogy úgy érzi, szétosztotta magát! Kevés ember tud sokat elérni életében, ugyanakkor mindvégig szerény maradni. Mégis Pintér, amilyen szívből adakozó, olyan szerény ember. A *Szétosztottam magam* c. verse végén gyönyörű epithatot állít fel nemcsak magának, de a szerénységnek is:

Szétszóródtam, mint nyári napnak fénye;
Nem haragszom meg rá, aki nem vesz észre.

Híres sosem voltam, és még ma sem vagyok;
egyszerűen éltem, észrevétlen halok.

Pintér mindenkinek ír, a falujabelitől a menekültek széleskörű táborán át a tapasztalt, tanult emberekig. És ez a széles közönség örökké a felismerés örömteljes gyönyörével fogja tudni olvasni ezeket a változatos témájú könyveket.

Hazájáról és a forradalomról írt versei külön esszét érdemelnek. Versei nem mindig irodalmi igényűek, de a romantikus angol költőkből válogatott műfordításai kivétel nélkül azok. Ezek a színvonalas fordítások 2006 decemberében jelentek meg. Az első kötetben megjelent, naplórészletekkel és levélváltásokkal tűzdelt önéletrajza nemrégiben egy előadás tárgyát képezte Miska János bemutatójának a kíséretében. Felmerül tehát megint a kérdés: szükség van-e itt a szerénységre? Akár igen, akár nem, Pintér László munkássága a kanadai magyar emigráns irodalom fontos és szerves részét fogja képezni, amíg a világ világ marad, s könyvei minden magyar család könyvespolcán otthon fogják érezni magukat.

Kamloops, 2007. február 13.

ⁱ Gondolatözön, Megállni nem lehet

ⁱⁱ Egyebek között Emlékezés 65-kor című versének ez a lényege a Megállni nem lehet c. kötetben

ⁱⁱⁱ Megállni nem lehet, 4. o.

^{iv} Ibid, 11. o.

Pintér László egy harmadik verses könyvet is kiadott 2009-ben *Lábnymok mögöttem* címmel.

Cristal Opticians

Bring in your eyeglass prescription and you get free single vision plastic lenses when you purchase your frames from one of the thousands in our great selection. "Limited time offer. Some restrictions apply."

CATHERINE SZABÓ OPTICIAN

\$90

off of one pair

\$180

off of one pair

Beszélek magyarul
Kedvezményes árak
minden szemüvegre

Eye Exams Available

Centerpoint Mall, 6464 Yonge Street, North York, ON

Tel.: 416 222 8146

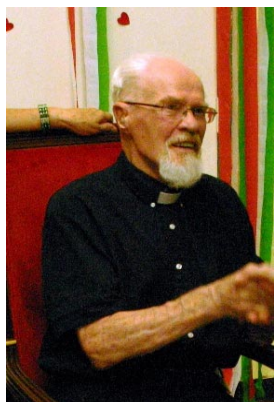
DANCS RÓZSA

MINDENKINEK MINDENÉVÉ LENNI...

Egy ember, akinek az egész élete visszhangozza a költő intelmét: „*Ne hagyjátok a templomot./ A templomot s az iskolát.*” (Reményik Sándor) Aki vallja, hogy „*Megtanultam megbecsülni másokat, másoknak a munkáját...*”

Jaschkó Balázs atyáról van szó, akinek 2011. július 17-én a gyémántmiséjén vettünk részt. Aki a torontói hívek szívébe évtizedek óta beolta magát nemcsak mint lelkész, hanem mint a magyar római katolikus egyházközség színjátszócsoportjának aktív tagja, a hétvégi magyar iskola motorja, a mindenki gondjára-bajára-örömeire odafigyelő lelki gondozója.

A szentmisét Sajgó Szabolcs SJ plébános celebrálta, aki nagy szeretettel ismertette az ünnepeket és pályafutását.

Szeretet ad szeretet árad feléje

Jaschkó Balázs Kassán született 1922. február 3-án. 1940-ben, tizenhét évesen vették fel Jézus Társaságába és az év szeptemberében megkezdte a budapesti noviciátusban szerzetesi újonczeit. Azt is mondhatnók, hogy a családi hagyományt folytatta, ugyanis két bátyja, István már 1929-től, Pál pedig 1937-től dolgozott jezsuita szerzetesként. Balázs két év múltán letette első fogadalmait, majd a következő két évet juniori tanulmányainak szentelte. 1944-ben kezdett filozófiát tanulni szülővárosában, Kassán. 1948-ban Szatmárnémetiben a jezsuita iskolában magiszter lett, ezt követően egy év múlva beiratkozott a szegedi teológiára. Szegeden azonban nem sokáig maradhatott, mert a kommunista terror ellehetlenítette a szerzetesi életet is, ezért még a tanév befejezése előtt az olaszországi Chieribe menekült, ahol folytatta tanulmányait. Életrajzából kiderül, hogy Ausztrián keresztül szökve jutott olasz földre. „Három kellemetlen pillanatot kellett átélnem, amikor Ausztriába szöktem 1949-ben: 1. amikor a csempész elkérte tőlem a „viteldíjat,” mielőtt még a határhoz értünk volna (most már ki vagyok szolgáltatva neki – gondoltam); 2. amikor a szökés éjszakáján nem túl távolról kutyaugatás állított meg (most jönnek értem a fogdmegek – gondoltam); 3. amikor végre a bécsi autóbussra ültem, s felszállt két orosz katona (vége a szökésnek – gondoltam). Mégis sikerült Innsbruckba

kerülnöm, s onnét a jezsuita villába, Zenzenhofra... Rektorunk, P. Fábry is megérkezett és tartotta bennünk a lelket... a nyár folyamán indultunk Olaszországba, új tanulmányi házunkba, az északi Turin melletti Chieribe. Casa San Antonio... adott nekünk otthont átengedve vidéki villájukat, a Villa Luiginát...”

Hogy az olasz nyelvet minél hamarabb elsajátítsa, minden reggel megtanult egy olasz nyelvű mesét könyv nélkül, emlékezik tréfásan vissza az atya.

Pappászentelésére 1951. július 5-én került sor Torinóban a harmadik teológiai év végén. „Angliában végeztem a harmadik próbaévet és most egy másik új nyelven, angolul. Emlékszem, milyen büszke voltam az első önállóan és tökéletesen szerkesztett mondatomra: „The grass is green.” (A fű zöld.) Az angol attól fogva egész életemben elkísért...”

Az észak-amerikai állomások Hamiltonnal és Montreállal kezdődtek, majd tizenöt évig az Egyesült Államokban szolgált a New York-i jezsuita provincia középiskolájában mint tanár. „Külföldön egy tanárnak kétszeresen jónak és hasznosnak kell lennie!” summázza oktatói hitvallását. Amikor 1969 karácsonyán meghallotta P. Ádám provinciális beszámolójából, hogy milyen nagy a paphiány Kanadában, azonnal elhatározta, hogy jelentkezik, mert „franciátanárt könnyebb találni, mint jezsuitát, aki magyar is meg pap is,” indokolja akkori lépését.

Hogy mit nyert Jaschkó Balázs atya szolgálatával a torontói Szent Erzsébet templom, ahol 1970 őszétől szolgál? És mit nyert egyházközségi apostolságával a torontói magyar közösség? A Férfitársulat, a Nőszövetség, a Házások Klubja, a Kongregáció, a Pax Romana, a Cursillo, a Cserkészlet, a Ministráns Klub, a Magyar Iskola, a Színjátszó Kör, az Egyházközségi Tanács, a Karitás Bizottság, a Pásztorális Bizottság, Épületügyi Bizottság a bizonyítékai annak, amit az Atya így fogalmaz meg: „Igazán egy egyházközségi munka annyi, mint mindenkinek mindenévé lenni, és bizonyos értelemben hagyni, hogy szétszédjék az embert, másokért éljünk, hihasználjanak minket.”

Sajgó Szabolcs plébános irányításával egy szép irodalmi rendezvény tette rá a koronát az ünneplésre: az irodalmi kör tagjai a felvidéki magyar irodalom gyöngyszemeit mutatták be, ezzel is közelebb hozva azt a földet, amely ilyen messzi útra bocsátotta el fiát, Jaschkó Balázst. Elhangzott Márai Sándor, Hamvas Béla, Mécs László, Tompa Mihály, Simkó Tibor, Köblös Zoltán, Mécs László, Mikszáth Kálmán, boldog Salkaházi Sára, Békés József neve és egy-egy szemelvény alkotásaikból.

A gyémántmisés Jaschkó atyát nézve zümmögnek lelkünkben a Mécs László-sorok: „*Én tükre vagyok minden mosolyoknak./ én azért élek, hogy visszamosolyogjak.../ fényre, holdra, csillagokra, szegényekre, gazdagokra,/ szenvedésre, vidámságra, jó napokra, rossz napokra,/ rózsafára, keresztfára, visszamosolyogjak mindenre,/ visszamosolyogjak az Istenre.*”

DOBAI MIKLÓS

LISZT FERENC HALÁLÁRA

... 125 évvel ezelőtt, 1886. július 31-én a Bajorországi Bayreuth-ban kerekén 75 évesen, tüdőgyulladásban meghalt Liszt Ferenc, minden idők legnagyobb zongoraművésze, sokak szerint a legnagyobb magyar zeneszerző.

Liszt Ferenc Liszt Ádám és Lager Mária Anna gyermekeként 1811-ben született Doborjánban (ma: Raiding, Ausztria). A Beethovent is tanító Czernynél, Reichánál, Mozart nagy riválisánál, Salierinél tanult, korának ünnevelt zeneszerzője és zongoraművésze, Vörösmartyt idézve: „... hírhedt zenésze a világnak...” lett. Szinte az egész kontinenst végigturnézta, s amikor idehaza baj volt, koncertkörútját megszakítva hazajött, hogy Bécsben és Pesten tartott koncertjei bevételével segítse az 1838-as nagy pesti árvíz károsultjait. Fedezte a bonni Beethoven-émlékmű felállítási költségeit (1839), alapítványt tett a Nemzeti Zenede, a későbbi Zeneakadémia létrehozására (1840), melynek később, 1875-től elnöke lett. Támogatta Hugo Wolfot, Schumant, Brahmsot és Richard Wagnert, még akkor, amikor még nem tudta, hogy utóbbiban későbbi vejét, Cosima leánya második férjét támogatja. Megszámlálhatatlan művei címükben, tematikájukban és hangzásvilágukban hitet tesznek Liszt magyarságáról és mély vallásosságáról: Fantázia magyar népdalokra, Magyar rapszódia, Magyar történelmi arcképek, Csárdás macabre, Hungária, Szent Erzsébet legenda, Krisztus oratórium, Esztergomi mise, Magyar Koronázási Mise (I. Ferenc József koronázására 1867-ben) és sok egyéb. Hector Berlioz, készülve műve pesti bemutatójára, az ő tanácsára illesztette a „Faust elkárhozása” oratóriumba a Rákóczi-indulót.

Tudjuk, Liszt, akinek élete személyes tragédiáktól sem volt mentes, élete vége felé egyházi rendbe, a Ferences rendbe is belépett (az Operaház bejáratánál ülő szobra – Stróbl Alajos munkája – reverendában ábrázolja), s talán ezzel magyarázható, hogy a rendszerváltás előtti időkben nem érdemeinek megfelelően méltatták. Halála 120. évfordulójáról való megemlékezés elmaradása csak növeli a vele szemben történt méltánytalanságok számát. Egykoron Ferenc József ugyan megrendelte nála az 1867. június 8-án rendezett koronázásra szánt Koronázási misét, de nem engedte azt vezényelni, sőt még meghívót sem küldött neki. Így Lisztnek csak egy barátja révén, inkognitóban sikerült meghallgatnia művét és végignéznie, hogyan segíti gróf Andrassy Gyula (a korabeli szóhasználat szerint „A szép akasztott Gróf”, akit Haynau vérsztörvényszéke szerencsére

csak távollétében tudott kötél általi halálra ítélni s jelképesen felakasztani) Apostoli Királyunk fejére a Szent Koronát.

Talán a vele kapcsolatos méltánytalanságok e kettős jubileumra alkalmat adó évvel véget érnek. Ennek egyik szép jele az idei Liszt-év számtalan rendezvénye és Budapest légikikötőjének Liszt Ferenc Repülőtér névre való átkeresztelése. Csak remélni lehet, hogy a sor ezzel nem zárul le...

REVICKY GYULA

MIATYÁNK

Urunk, atyánk, az ég lakója;
A csillagoknak alkotója,
Ki fentartod mindenütt a rendet;
Dicsőség a te nagy nevednek!

Az igazak, jók, a kik élnek,
Mindenha csak benned remélnek.
Te vagy az ő buzgó imájok:
Óh, jöjjön el a te országod!

Erős vagy, jó vagy, bölcs, igaz vagy;
Belátásod mindent igazgat.
Adsz örömet, csapást, kegyelmet:
A te akaratod legyen meg!

Panasz sosem jön ajakunkra;
Csak te ne hagyj soha magunkra.
S ki élni engedsz, add nekünk meg
Ma s mindennap a kenyerünket.

S ha büntől (hisz' gyöngék vagyunk mi!)
Nem bírunk néha szabadulni;
Bár a fenyítés téged illet:
Bocsásd meg a mi vétkeinket!

S mivel gyöngék vagyunk a jóra:
Legyen hát vétkeink adója,
Hogy a midőn felebarátunk
Bánt, neki szívből megbocsátunk.

Száz fájdalomnak, száz veszélynek
Vakon megy itt a test s a lélek.
De mi fogjuk kerülni mindet,
Csak meg ne kísérts soha minket.

Miatyánk! büntess, hogyha kell, de
Taníts imára, türelemre.
S ki örök, égi dicsben állsz fenn:
Óh, ments meg a gonosztul. Ámen!

DANCS RÓZSA

AKIBEN A VILÁG LELKE MEGNYILATKOZIK...

*csak olyat ami még nem volt
csak akkor mikor már senki
csak addig míg hangod elfogy
csak úgy ahogy eldőlnék a fák*
Sajgó Szabolcs: ahogy a fák

Bács Ferenc színművész 75. születésnapjáról megemlékezett az otthoni sajtó, köszöntötték a barátai, gyönyörű méltatások idézték fel szakmai pályafutásának és életének főbb állomásait - művészete előtt fejet hajtott a magyar szóba szerelmes világ. Születésnap tortáján a gyertyát azonban New Yorkban fújta el, ahová feleségével, Edina asszonnyal érkezett baráti meghívásra. Ennek az észak-amerikai útnak egyik kitérője volt a torontói előadás.

közösség gátszakadásos hangulatától megóvjuk őket, sikertelennek bizonyult, mert a rossz hír gyorsan terjed – és amióta internet is van a világon, semmi nem állhatja útját. És mintha mindig együtt gyönyörködtünk volna a gyermekek játékában, a hibátlan kiejtéssel énekelt „Boldog, boldog születésnapot” dallamában, mintha nem is az óperenciás tenger innenső partján, hanem valahol a Hargita fenyveseinek hűségében koccintanánk a jövő letéteményeseire, már az első félórán tisztázódott, hogy „rendes magyar emberek” a meghívók és vendéglátók, akiktől nem kell senkinek félnie. Sőt, olyan önzetlen gesztusokra is képesek, mint Branyiczky Katinka, aki a vendégeknek ittlétük idejére önzetlenül átengedte a lakását.

Másnap részt vettünk a torontói Első Magyar Református Egyház évi piknikjét bevezető istentiszteleten, amelyet az oshawai magyarokkal közösen szerveztek a gép-

Jelenet a Márai-filmből

Miután a világhírű Kennedy reptéren technikai okok miatt több órás várakozásra kényszerültek, végül megérkeztek Buffalóba, ahol régi, kedves marosvásárhelyi szívéllyel várta őket a St. Catharines-ben élő Szőlősi László és felesége, Ildikó. Ők mutatták be Bács Ferencnek a Niagara vízesést és a pompás dél-ontáriói környék néhány nevezetességét. A felejthetetlen látvány minden előző bosszúságért kárpótolta a vendégeket, akiket Torontóban a hármas születésnapot ünneplő Stadler Tímeaék lakásán vártunk nagy szeretettel. Nagyjából erdélyi származású fiatal családok társaságába cseppentek, akik – bár aligha találkozhattak Bács Ferencsel a világot jelentő deszkákon –, boldogan üdvözölték az elhagyott otthon üzenetének tolmácsolóját. Nagy igyekezetünk, hogy a torontói magyar

kocsigyaráról ismert Oshawa város közelében.

Délután és másnap délelőtt próbáltunk mindent megmutatni vendégeinknek, amit Torontóból érdemes látni. Meglátogattuk az Ontario-tó Scarborough-i sziklapartját, amit The Bluffs-ként emlegetünk, a belvárosban is átszaladtunk, hogy aztán kis időt eltölthessünk a világhírű CN toronyban is.

A hétfő esti előadásra az Első Magyar Református Egyház Károlyi Gáspár termében került sor a Kaleidoszkóp c. folyóirat égisze alatt nemrég hivatalosan bejegyzett Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub rendezésében (az éveken át Kaleidoszkóp Irodalmi Kávészóként ismert kulturális szervezet új elnevezése.) Ennek a klubnak a célja az egyetemes magyar kultúra továbbadása, védelme. Ezért

hívtunk meg évadnyitó rendezvényünkre olyan előadóművészt, aki ismeri az összmagyarság örömeit, fájdalmait, akinek neve minden idők egyik legjobb Ádám- és kétségtelenül a legjobb Márai-alakítójaként vonul be a magyar színház- és filmtörténetbe, aki nemcsak ifjúságunk tanúja volt Marosvásárhelyt, hanem meghurcolt, száműzött felnőtt sorsunk elszenvedője is Erdélyben és az anyaországban.

Bács Ferenc színművész felállva, tapssal fogadta a közönség – hadd aposztrofáljuk a költőt – örülve, hogy láthat itt, Torontóban „fehérek közt egy európaít.”

A közhelyszerű megjegyzés, hogy zsúfolásig megtelt a terem, ezúttal szó szerint értendő, hiszen a 180 férőhelyes díszteremben sokan nem kaptak már ülőhelyet, és állva hallgatták végig a művész önmagával folytatott „műsoros beszélgetését.”

És Bács Ferenc mondta a magáét, olvasta a megsárgult naplójegyzeteken gyöngyszemekké nemesült üzeneteket Kós Károlytól Tamási Áronig, Móra Ferencről Wass Albertig, R. Fulghum gondolataitól Kiplingig, hogy aztán észrevétlenül eljusson az emigráció magyar irodalmának egyik legnagyobb mesteréig, Márai Sándorig. És bár a haza Kós Károly szavaival üzent utánunk, Bács Ferenc mondandója visszahangzik Márai gondolataiban is: „A haza nem csak föld és hegy, halott hősök, anyanyelv, őseink csontjai a temetőkben, kenyér és táj, nem. A haza te vagy, szőröstül-bőröstül, testi és lelki mivoltodban; ő szült, ő temet el, őt éled és fejezed ki, mind a nyomorult, egyszerű, lángoló és

unalmas pillanatokban, melyek összessége életed alkotja.”

(Füves könyv)

Őszinte és végtelenül szerény ember Bács Ferenc, aki tehetségét, hatalmas tudását, emberismeretét az élet szeretetének, az emberek közötti megértésnek a szolgálatába állította. Aki akár Máraival együtt vallhatja is, hogy *“Ha jó ügyet védesz, mitől is félhetsz? Mi is történhetik veled? Letepernek, megrágalmaznak, kirabolnak, meggyaláznak? Vádakkal fordulnak ellened, hamisan ítélnék? Mindez nem változtat azon, hogy az ügy, melyet védtél, jó volt, s ezért jó volt az is, amit csináltál, mikor a jó ügy védelmére szegődtél. Ilyenkor ne törődj senkivel és semmivel, csak az ügy igazával, melyet meg kell védened. Végül is tehetetlenek az igazsággal szemben. Letiporhatnak, de meg nem győzhetnek, vádolhatnak, de meg nem hazudtolhatnak, elvehetik életed, de nem vehetik el igazságod. Csak akkor nem vagy magányos az életben, ha jó ügyet védesz. Nincs fizetség és jutalom az ilyen perben. De nincs alku sem. Ezért soha ne félj kimondani azt, amiről egész lelkeddel tudod, hogy igaz.”* (Füves könyv: Arról, hogy semmitől nem kell félni)

Szavait hallgatva, „egy finom angol Úr, kinek hangja, mint a lágyselem...” – gondoltuk sokan, de nemcsak a kellemes hangszín bővölte el hallgatóit, hanem anyanyelvünk ezernyi csodájának, árnyalatának tudatos megidézése is. Olvastuk azt is méltatóinak tollából, hogy olyan „művész, kinek... kifinomult modora, kellemes megjelenése, bársonyos hangja rabul ejti az embert.” És valóban, csak a hangjával dolgozik, látványos gesztusok

Gondolkodó színész, érdemes róla gondolkoznunk. Mihez kezd egy Erdélyből áttelepült színész, mire gondolhat ilyenkor? Csak arra, hogy ha hívják, jönni kell. S ő jött, de mintegy négy évet kellett várnia ahhoz, hogy megkapja a románok engedélyét. Megérttem őket: már ott is elért mindent, a közönség őt is, a feleségét is rajongva szerette.

Kicsi Miskolc, kicsi Győr után hívta Várkonyi Zoltán a Vígszínházhoz. Nyolc évadot töltött itt, de Várkonyi halála után már nem annyira szerette. Talán, mert nagyon hiányzott neki a legendás rendező, pedig dolgozott korábban eleget Tompa Miklóssal, Harag Györggyel. Várkonyiról így vallott: „Nagyon szerette a színészeket, nagyon tudott bánni velük, és nagyon jó igazgató volt, aki mindig ellenőrizte szeretett barátait a színpadon. Mindenki a barátja volt, aki lelkiismeretesen dolgozott, szerette a bohém oldalát is a színészetnek.” Manapság igen aktuálisak ezek a gondolatai: „Nagyon sokan pályáznak igazgatói posztokra, és nem is tudják, hogy ma már az igazgatónak a menedzselés a feladata. A művészeti vezetőknek kellene irányítaniuk a színházat, nem az igazgatóknak.”

Beszélgetéseink során legszívesebben nem önmagáról, nem a sikereiről, hanem Márai Sándorról beszélt. Igen, az Emigráns című filmről volt szó. Szinte azonos volt vele, legalább lélekben, gondolkodásban. A töprengésben. Miről töprengett? „A gondolatokat keresi a színész. Ez a legfontosabb. Márai Sándor csodálatos gondolatokat ír le, de soha nem volt elragadtatva magától, és nem hitte, hogy ő nagyon jót írt. Ő csak írni akart magyarul, mert azt mondta, magyarul gondolkodom, tehát magyarul írok. Tudott több nyelvet is, de tudtommal soha nem írt más nyelven. Hogy az utókornak mire van szüksége, s hogy az ő írásaiból mit hasznosít, ezt majd az utókor eldönti.” Márairól beszélgetve elmondta: „Nem szabad elítélni az öngyilkosságát sem Márainak. Magyarázat nincs rá. Van, aki gyávának, van, aki bátornak találja. A pszichiáterek ezt jobban tudják, mint mi. Nagyon kevés pénze maradt Lola, a felesége ápolatása után. Minden pénze ráment, de örömmel tette, természetesen. Elvesztette a feleségét, Lolát, aki munkatársa is volt egyben. Elvesztette a fogadott fiát, Jánoskát, akit kivittek magukkal. Mindenki meghalt, aki szerette, és minden ellensége is meghalt.” Bács Ferenc nagyon nagy színész, nagyon jó gondolkodó. A nők szerint szép is. Most, 75 évesen is. Szép szavak kellenének kimutatta önmaga szebbik énjét, ha igény volt rá. Szép szavak? Taps? Ünneplés? Átlát rajtuk, töpreng, bizonyára megkérdezi: a szép szavak elhangzanak, de mi van mögöttük? „Az a kérdés, milyen gondolatsorból következik a kimondott szó. Nem mindig találjuk el mi, emberek, hogy a gondolatainkat milyen szóval fejezzük ki.” Ezek is az ő szavai. A gondolkodó művésze...” *Apáti Miklós: Aki Márai bűvöletében gondolkodik. Magyar Hírlap, 2011. június 18.*

Bács Ferenc születésnapjára köszöntése Torontóban

nélkül, az irodalmi szövegekhez igazodó méltósággal és alázattal, meleg derűvel, olykor finom humorral, mintha észre se venné, hogy megáll körülötte az idő, és életre kelnek hallgatóiban a régóta szunnyadó érzések, gondolatok – hogy lélekben haza repülünk és egymás keze után nyúlunk, mert oldódik bennünk az idegenség és az ellenségeskedés görccse... Hogy ismét Márait idézzük, „Az emberi aljasság mértéke oly korlátlan, hőfoka oly égető, találékonyasága oly eredeti és változatos, megnyilatkozási képletei oly meglepőek, hogy néha meghökölünk s úgy érezzük, ez a legnagyobb emberi erő. De később úgy tapasztaljuk, valahányszor az emberi aljasság támad, rögtön jelentkezik az emberi segítség is. Legtöbbször gyámoltalanabb a segítő szándék, mint az aljasság, bátortalanabb, tétovább. A segítség erejét bajosabb megszervezni. De jelentkezik, kérés és hívás nélkül, néha nagyon szemérmesen, s egyszerre látnod kell, hogy az aljassággal szemben az emberi szándék megszervezi a segítséget is. Néha későn... De végül diadalmasan...” (i. m.)

Valami ilyesmit éreztünk ezen a csodálatos Bács Ferenc-esten, amelynek fő üzenete mégiscsak az volt, hogy „Mindent csak szenvedélyesen érdemes csinálni... Nem az életkor határozza meg, mikor kezd öregedni az ember. Ha elfogy a belső erő, a szenvedély, akkor indul meg az öregedés. Amíg tűz lángol bennünk, addig maradunk mindig fiatalnak.”

Ahogy a költő írja, “csak addig míg hangod elfogy”

Az oshawai magyar piknikhelyen

MÁRAI SÁNDOR

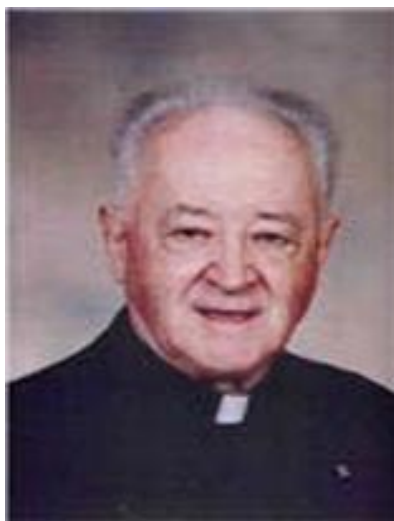
HALOTTI BESZÉD

„Látjátok, feleim, szem’tekkkel mik vagyunk
Por és hamu vagyunk
Emlékeink szétesnek, mint a régi szövetek.
Össze tudod még rakni a Margitszigetet? ...
Már minden csak dirib-darab, szilánk, avitt kacat
A halottnak szakálla nőtt, a neved számadat
Nyelvünk is foszlik, szakadoz és a drága szavak
Elporlanak, elszáradnak a szájpádlat alatt
A „pillangó”, a „gyöngy”, a „szív” – már nem az, ami volt
Amikor a költő még egy család nyelvén dalolt
És megértették, ahogy a dajkaéneket
A szunnyadó, nyűgös gyerek álmában érti meg
Szívverésünk titkos beszéd, álmunk zsványoké
A gyereknek T o l d i - t olvasod és azt feleli, ok é
A pap már spanyolul morogja koporsónk felett:
„A halál gyötrelmei körülvettek engemet”
Az ohioi bányában megbicsaklik kezed
A csákány koppan és lehull nevedről az ékezet
A tyrrheni tenger zúgni kezd s hallod Babits szavát
Krúdy hárfája zengi át az ausztrál éjszakát
Még szólnak és üzennek ők, mély szellemhangokon
A tested is emlékezik, mint távoli rokon
Még felkiáltsz: „Az nem lehet, hogy oly szent akarat ...”
De már tudod: igen, lehet ... És fejtetted a vasat
Thüringiában. Posta nincs. Nem mernek írni már.
Minden katorga jeltelen, halottért sírni kár
A Konzul gumit rág, zabos, törli papaszemét
Látnivaló, untatja a sok okmány és pecsét -
Havi ezret kap és kocsit. A Mistress s a baby
Fénykép áll az asztalán. Ki volt neki Ady?
Mi volt egy nép? Mi ezer év? Költészet és zene?
Arany szava?... Rippli színe? Bartók vad szelleme?
„Az nem lehet, hogy annyi szív ...” Maradj nyugodt. Lehet.
Nagy hatalmak cserélnek majd hosszú jegyzékeket.
Te hallgass és figyelj. Tudjad, már él a kis sakál
Mely afrikai sírodon tíz körmével kapál
Már sarjad a vadkaktusz is, mely elfedi neved
A mexikói fejfán, hogy ne is keressenek
Még azt hiszed, élsz? ... Nem, rossz álom ez is.
Még hallod a hörgő panaszt: „Testvért testvér elad ...”
Egy hang aléltan közbeszól: „Ne szóljon ajakad ...”
S egy másik nyög: „Nehogy ki távol sír e nemzeten ...”
Még egy hörgő: „Megutálni is kénytelen legyen.”
Hát így. Keep smiling. És ne kérdjed senkitől, m i é r t?
Vagy: „Rosszabb voltam mint e z e k ? ...” Magyar voltál, ezért.
És észtt voltál, litván, román... Most hallgass és fizess.
Elmúltak az aztékok is. Majd csak lesz, ami lesz.
Egyszer kiás egy nagy tudós, mint avar lófejet
A radioaktív hamu mindent betemet
Tűrd, hogy már nem vagy ember itt, csak szám egy képleten

Túrd, hogy az Isten túri ezt s a vad, tajtékos ég
 Nem küld villámot gyújtani, hasznos a bölcsesség
 Mosolyogj, mikor a pribék kitepi nyelvedet
 Köszöni a koporsóban is, ha van, ki eltemet
 Őrizd eszelősen néhány jelzödet, álmodat
 Ne mukkanj, amikor a boss megszámlolja fogad
 Szorongasd még a bugyrodát, rongyaidat, szegény
 Emlékeid: egy hajfürtöt, fényképet, költeményt -
 Mert ez maradt. Zsugorin még számbaveheted
 A Mikó-utca gesztenye fáit, mind a hetet,
 És Jenő nem adta vissza a Shelley-kötetet
 És már nincs, akinek a hóhér eladja a kötelet
 És elszáradnak idegeink, elapadt vérünk, agyunk
 Látjátok, feleim, szemtekkkel, mik vagyunk
 Íme, por és hamu vagyunk

IN MEMORIAM MÁTÉ JÓZSEF SJ (1922 - 2011)

Máté József 1922. január 8-án született Sopronban. Itt járt öt elemi és nyolc osztályt a soproni bencés gimnáziumban, ahol 1941 májusában érettségizett. Jablonkai Gábor Szent Ignác életrajza nagy hatással volt rá, s arra ösztönözte, hogy jobban megismerje a jezsuiták életét, akik 1663-ban jöttek Sopronba. 1941. augusztus 14-én belépett a rendbe. A budapesti Manrézában töltött 2 év noviciátus után letette jezsuita fogadalmait. Utána a juniorátusban még egy évig szónoklaltant és görögöt tanult.

1944-ben Kassára került 3 évre, ahol filozófiai tanulmányokat folytatott, de a háború miatt hamarosan vissza kellett térnie Sopronba, ahol sebesültek szállításával, halottak temetésével, futárszolgálatlaltal bízták meg. Mindszenty József ekkor már a soproni Irgalmas nővérek rendházában lakott, miután kiszabadult Sopronköhidáról. 1945-ben az oroszok elfogták Máté Józsefet, de egy jószívű ember kiengedte a börtönből és így megmenekült a deportálástól. Később Szegeden befejezte filozófiai tanulmányait, ami után előljárói

Szatmárnémetibe, a királyi konviktusba küldték prefektusnak. Útközben azonban a románok Nagyváradon elfogták és Szatmáron börtönbe csukták a jegyzetei miatt, amelyekben a marxista tanokat hasonlította össze a katolikus tanítással. Megbilincselve visszatoloncolták Szatmárról az ÁVO-hoz. Budapesten és Hatvanban igyekeztek őt megtörni, de sikertelenül. Szabadon bocsátása után 1947-ben a rend a kalocsai konviktusba küldte őt, szintén prefektusnak. 1948-ban azonban államosították a katolikus iskolákat, így magister Máté visszatért Szegedre teológiát tanulni. Külföldre akarták küldeni, de közben eltört a lába s így nem mehetett. Mikor felépült és menekülni akart a határon át, a vezetője elárulta és átadta az ÁVO-nak. Először a Katonapolitikai Elhárító Osztályra vitték, majd Hatvanba, s onnan az Andrássy út 60-ba hurcolták. Itt elítélték és a dél-budai agyonzúfolt táborba internálták 1948 novemberében. 1949. március 19-én 2.500 foglyot áttelepítettek a kistarcsai internáló táborba, rettenetes körülmények közé. A papok egy külön szobában laktak azért, hogy meg ne metyeljezzék a többi rabot. Itt eleinte megengedték a misézést, de amikor az ÁVO vette át a tábort, ez is megszűnt. A szörnyű körülmények miatt itt halt meg P. Vigh József SJ, a Magyar Kultúra főszerkesztője, Jakab Benjamin jezsuita atyát pedig halálra kínozták, mert állítólag szökni akart.

Máté József 1953. szeptember 17-én szabadult Kistarcsáról, de Budapesten kellett maradnia rendőri felügyelet alatt. A Rókus kórházban kapott munkát mint konyhai kisegítő. 1954 nyarán baleset érte, leforrázta magát. Utána a raktárban kapott beosztást. Itt dolgozott egészen az 1956-os forradalom kitöréséig. Ekkor sikerült egy teherautón Győrbe, majd onnan Sopronba jutnia, ahonnan elég könnyen átjutott a határon, és már november 3-án Bécsben volt. Az amerikai konzulátus segítségével egy héten belül az USA-ba repült, mégpedig New York-ba. 1956 decemberében a jezsuita Woodstock College-ba küldték tanulmányai befejezésére (B.Th.). 1957. június 22-én szentelte őt pappá New York-ban a Fordham kápolnájában 30 társával együtt Msgr. Pernicone. Néhány amerikai rokona is jelen volt a szentelésen. Pappá szentelése után elkezdett a Baltimore-ban és Washingtonban élő magyar menekültekkel foglalkozni. 1958 júniusában érkezett Torontóba, ahonnan azonnal Parmába küldték (Cleveland mellett) a harmadik próbáció elvégzésére.

1959 júniusában visszatérve Torontóba P. Máté elfoglalta állomáshelyét a Szent Erzsébet plébánián. Ettől kezdve a katolikus magyarság papja lett. Családokat látogatott, a Házasság Klubjának volt a lelki vezetője, tanította az elsőszülöket és a béralkozókat. 1966-ban megtették a courtlandi Szent László templom plébánosává, ahol 6 éven át szolgált. Ez idő alatt sikerült megnagyobbítani a templom melletti iskolát, amely 160 gyereket foglalkoztatott. Évente megrendezték a Szent László búcsút sok száz hívő jelenlétével, és elkezdtek építeni 34 telken a courtlandi magyar falut. 1972-ben P. Máté fél évi szabadságot kapott, s

ezalatt bejárta Európát. 1973. január 11-én tért vissza Torontóba, ahol tovább végezte lelkipásztori munkáját. Sok ezer embert ismert meg ez idő alatt, 2.000 gyermeket keresztelt, több mint 1.000 testvérünket temette el, több mint 1.500 párt esketett össze. 1978-ban a kanadai állam is elismerte munkáját és a Kormányzó a királynői emlékéremmel tüntette ki. P. Király halála után P. Máté átvette a Katolikus Férfitársulat irányítását is. Legnehezebb, de legszebb feladatai közé tartozott a házasságok előkészítése. 1973-ban csatlakozott a Magyar Ház vezetőségéhez, s mint ilyen 1974-ben találkozott az ide látogató Mindszenty bíborossal. 1969-től 27 éven át ő volt a Kanadai Magyarok Szövetségének társelnöke.

Máté atya öröklalmát a courtlandi temetőben alussza, ahol már 15 rendtársa nyugszik.

ÁPRILY LAJOS:

ÚTRAVALÓ

A lélek, mikor búcsúzva bontja szárnyait,
visz magával a földről valamit.

Eszmét, melyet világra ő hozott,
virágot, melyet ő virágoztatott.

Én Istenem, én mit vigyek neked?
Nem vihetek én mást, csak verseket.

Kiválasztok pár útamra valót,
a többenél tisztábban dalolót.
S ahol ösvénnyel vár az égi rét,
zenét hallok majd, felséges zenét.

Barátom, aki már előre ment,
azt a zenét rég hallja odafent.

S ahogy azt a muzsikát hallgatom,
azt a keveset rendre hullatom.

Az a zene csak vallatja velem:
Süket sor... nem merem... ezt sem merem.

S amikor, Uram, hozzád érkezem,
könnyű kezem miatt szégyenkezem.

A választottakból csak egy maradt,
az, melyben elfogtam egy sugarad.
Az, amelyikben elmondtam neked,
hogyan szerettem drága földedet.

S szólok: Csak ennyit hoztam. Ó, Uram,
ne ítélj meg nagyon szigoruan.

IN MEMORIAM FR. JOSEPH MÁTÉ SJ

(1922-2011)

Joseph Máté was born on January 8, 1922 in Sopron. It was here that he completed his elementary grades and secondary school at the Benedictine order's high school, graduating in May of 1941. The biography of Saint Ignatius, by Gábor Jablonkai, had a great impression on him, pressing him to get to know the life of Jesuits (who came to Sopron in 1663) better. On Aug. 14, 1941, he entered the order. After spending two years as a novice in Manréza in Budapest, he took the Jesuit vows. Next, he spent a year as a junior learning Greek and oratory.

In 1944, he was sent to Kassa (today Kosice) to complete three years of philosophical studies but, due to the war, he was soon forced to return to Sopron, where he was charged with transporting the wounded, burying the dead and acting as a messenger. By this time, Joseph Mindszenty (soon Cardinal) was living in the Sopron convent of the Sisters of Mercy, after having been freed from the Sopronkőhida jail. On one occasion, Joseph Máté was captured by the Russians but a well-meaning person let him out of jail in May of 1945, sparing him from deportation. When he finally completed his philosophical studies in Szeged, his superiors sent him as prefect to the regal boarding school at Szatmárnémeti (today Satu Mare, Romania). On the way, he was captured by the Romanians at Nagyvárad (Oradea), locking him up in Szatmár (Satu Mare), on the basis of his notes because they likened the Catholic teachings to Marxist dogma. In the end, he was returned, manacled, to the Hungarian secret service (ÁVO). They tried in Budapest and Hatvan to break him, without success. After his release, the order sent him, in 1947, to their boarding school in Kalocsa, again as prefect. In 1948, Catholic school properties were nationalized, hence Joseph Máté returned to Szeged to study theology. He was chosen to be sent abroad but, in the meantime, he broke his leg and was unable to go. When he healed and decided to escape over the border, his guide betrayed him and delivered him to the ÁVO. He was initially taken to the Military Political Department, then to the camp in Hatvan, and finally to the infamous 60 Andrássy Street secret service facility. There, he was condemned and interned in November of 1948 in the overcrowded South Buda camp. 2,500 inmates were relocated to the internment camp of Kistarcsa on March 19, 1949, among horrible circumstances. Priests were held in a separate room, so they would be unable to contaminate the others. Initially, they were permitted to celebrate Mass but, when the ÁVO took over the running of the camp, this too was forbidden. In the horrible conditions, the editor-in-chief of the Magyar Kultúra (Hungarian Culture), Fr. József Vigh SJ died and the Jesuit priest, Benjamin Jakab, was tortured to death on the suspicion that he was planning to escape.

He was released from Kistarcsa on September 17, 1953 but had to stay in Budapest under police supervision. He found employment in the Rókus Hospital as a kitchen helper. In the summer of 1954, he had an accident, he scalded himself. Subsequently, he found a job in a warehouse, where he worked until the outbreak of the 1956 uprising. He was able to get a ride on a truck to Győr, then made his way to Sopron where he was able to cross the border relatively easily, arriving in Vienna on Nov. 3. With the help of the American consulate, he flew to America within a week, to New York. In December of 1956, he was sent to the Jesuit Woodstock College to finish his education (B.Th.). He was ordained a priest on June 22, 1957 in the chapel of New York's Fordham University by Msgr. Pernicone, along with 30 others. Several American relatives were also present at his ordination. After his ordination, he began to work with Hungarian refugees in Baltimore and Washington. He came to Toronto in June of 1958 but was almost immediately sent to Parma (near Cleveland) to complete his third probation.

Returning to Toronto in June of 1959, Fr. Máté assumed his post in the parish church of St. Elizabeth of Hungary. Since that beginning, he became the priest of the Catholic Hungarians. He visited families, was the spiritual advisor of the Young Married Couples Club, taught First Communion and Confirmation courses. In 1966, he was appointed as rector of the St. Ladislaus Church in Courtland, which post he filled for six years. During his time there, the adjoining school building was successfully enlarged, giving classroom space for 160 students. The annual St. Ladislaus pilgrimage was held, with many hundreds of parishioners attending, and construction was begun on 34 lots of the Courtland Hungarian village. In 1972, Fr. Máté received a six month sabbatical, which he used to travel through Europe. He returned to Toronto on Jan. 11, 1973 and continued his spiritual works. He got to know several thousand people during this time, baptized 2,000 children, buried more than 1,000 of our brethren and married over 1,500 couples. In 1978, the Canadian government recognized his activities, with the Lieutenant Governor bestowing the Queen's Medal on him. After the death of Fr. Király SJ, Fr. Máté also assumed the guidance of the Catholic Men's Association. Among his more difficult, but most satisfying, tasks were the marriage preparation courses. In 1973, he became a member of the board of the Hungarian House and, in that capacity, met Cardinal Mindszenty in 1974. For 27 years, beginning in 1969, he was co-president of the Association of Canadian Hungarians. Even in rapidly failing health, he served the Hungarians of Toronto until July of 2007 when his infirmity moved him to the St. Elizabeth Villa in Hamilton. In the same year, he celebrated in the Toronto parish, among his loyal parishioners, the 50th anniversary of his ordination. His final recall reached him here on June 29, where he passed away in his sleep at 2AM.

His earthly remains rest in the Courtland cemetery, alongside 15 members of his order.

ADY ENDRE

A MUSZÁJ HERKULES

Döltömrre Tökmag Jankók lesnek:
Úgy szeretnék gyáván kihúynyi
S meg kell maradnom Herkulesnek.
Milyen hígfejűek a törpék:

Hagynának egy kicsit magamra,
Krisztusuccse, magam megtörnék.
De nyelvelnek, zsibongnak, úznek
S nekihajtanak önvesztükre

Mindig új hitnek, dalnak, tűznek.
Szeretném már magam utálni,
De, istenem, ők is utálnak:
Nem szabad, nem lehet megállni.

Szeretnék fájdalom-essen
Bujdosni, szökni, sírni, fájni.
De hogy ez a csürhe nevesse?

Szegény, muszáj Herkules, állom,
Győzöm a harcot bús haraggal
S késik az álmom s a halálom.

Sok senki, gnóm, nyavalyás, talmi,
Jó lesz egy kis hódolás és csönd:
Így nem fogok sohse meghalni.

Löwy Katalin: Honfoglalók

TALÁLKAHELY HATÁROK NÉLKÜL
ERDÉLYI MAGYAROK A VILÁGBAN!
Az Erdélyi Magyarokért Közhasznú
Alapítvány bankszámlaszáma:
10700488-66317874-51100005
(CIB Bank Zrt.)

JÁNOS MISKA

CHOOSING A PROFESSION

Shortly before my graduation from McMaster University, Miss Bertha Bassam, Director of the School of Library Sciences at the University of Toronto, visited our class, recruiting students for the library profession. Since I was the only applicant, Miss Bassam had all the time for me. She informed me that there was a great future in the librarianship, due to a shortage in qualified professionals. We had a pleasant talk. She was a very attractive lady - smooth face, gray hair, good figure - and an attentive listener. In reply to her question as to what my main interest was in the profession, I told her about the rich social and cultural heritage of the Hungarian community of Ontario and Canada. As Miss Bassam showed great interest, I gave her a short summary of our history in this country - and would have told her all that I know today about the subject, based on my own research and professors N.F. Dreisziger and Martin Kovács.

Until the late 19th century, few Hungarians came to Canada. In the 1800s Hungarian immigrants to the USA began migrating to Canada, in hope to obtain land of their own. In time these pioneers were followed by a great number of other immigrants. Most of them emigrated from Hungary and the Successor states of Rumania, Czechoslovakia and Yugoslavia. They came in four major waves. In the period before 1914 some 8,000 immigrated. In the years 1925 and 1930, about 26,000 had arrived. From 1948 to 1952 close to 12,000 displaced persons (D.P.'s), and the more than 37,500 '56 refugees.

I shared with Miss Bassam my dream of doing some bibliographic work on Hungarian accomplishments in Ontario. She was most encouraging. "Yes, Mr. Miska," she said. "It's a wonderful idea. And why not extend it to all Hungarians across Canada?" Why not, indeed? "Just have a look at Dr. Turek's compilations on Polish-Canadians!"

My future was determined at that moment.

I started library school at the University of Toronto in September 1961. A week before school started, my friend Alex Balogh, my room mate in Hamilton, drove me to Toronto. We have looked at a few places and rented a basement room across the Ontario College of Education on Bloor Street, where the School of Library Science was located. The weekly rent was \$6.00. After a few weeks I found the room too dark and damp and got permission from the landlady to move to one on the second floor. Alex Balogh, a most helpful person, was a book keeper by profession and worked in that capacity for a firm in Hamilton. He took evening courses at McMaster. In a few years his wife and young daughter joined him from Hungary and had two more children.

School started at the end of September. The atmosphere was most delightful. No young freshmen here. Most of my classmates were about my age, in fact there were quite a few older ones. Looking at the class photo taken at the end of the

school year, the picture looks more like a congregation of professors than students. We carried ourselves with confidence, as expected of graduate students. As it soon turned out, however, some of my colleagues were deeply disappointed. Library school had turned out to be much tougher than expected. The courses were full of assignments, lab tests and oral presentations. The school year was jammed, covering an enormous amount of material. Some of the reference texts resembled a telephone book. The method of learning required a lot of memory work. It took the library schools in the United States three semesters to cover the same amount of subject material, the completion of which resulted in an M.L.S. degree. The same amount of science was condensed at our university into two semesters, for a B.L.S.

There was a lot of tension throughout the school year. The second floor in the Ontario College of Education building was too small for one hundred and fourteen students. There were too few copies of the required reading material, and some over-eager colleagues scooped them at the end of class, keeping the rest of us waiting in anxiety. Some of the students, as mentioned, resented being treated like freshmen. The emphasis in school philosophy, as we were to realize, was placed on library service, plain and simple, performed in a manner of humble willingness. If a female student appeared on the premises well-dressed, hair fashionably made up, she was greeted by the teaching staff with arch: "Dressed for a cocktail party?!"

In the early sixties, Toronto was the place in which to be, especially for a Hungarian. About forty per cent of Hungarians in Ontario, some forty thousand persons lived in the metropolis. There were many Hungarian churches, book stores and language schools; there were three or four weekly newspapers and periodicals, as well as a radio station; there were fine dining rooms (we frequented the Ruzsa Restaurant on Bloor Street.) and all kinds of cultural facilities. The large community was divided into two groups, those who belonged to a church, and those who frequented the socialistic Munkás (Workers') Hall.

The Toronto of the time was a most desirable city. Next to Montreal, it was the only metropolis in Canada comparable to European capitals. There were beautifully kept parks, fashionable districts along the ravines of the city in Forest Hill, Lawrence Park, and the Kingsway district. There were wonderful cultural amenities, the Royal Ontario Museum, the Royal Conservatory of Music, and the Canadian Opera Company, along with fine book stores and libraries. It was in the 1950s that the University of Toronto has gone through some dramatic developments.

As Miss Bassam described it to me, the University of Toronto entered a period of great expansion, acquiring 26 acres of land adjacent to the campus and beginning a \$5,000,000 building program. It promoted research in many fields and was particularly well known for the medical re-

search in the Banting and Best institutes and the Connaught Medical Research Laboratory. South of Queen's park, as I came to see later, along University Avenue, with its impressive array of modern office buildings was a huge concentration of medical facilities. Other educational institutions included the Upper Canada College and the Osgoode Hall, housing the higher courts of law and law school.

It was, however, a no nonsense city. Sundays were dead, stores closed, hardly any life on the streets, except around the church properties. Strict city by-laws were also to be adhered to religiously. One weeknight, following a mid-term exam, a few of us went out to a nearby park. Shortly we came in contact with the city police.

"What are you doing here at this hour?"

"Chilling off!" came the teasing reply.

After checking our IDs, the officers ordered us to beat it. "Most honorary people are in bed, getting ready for tomorrow's work!"

In place of pleasant road side cafés also serving beer and wine, there were windowless beer parlours. Inside, long smoke-filled halls were filled with slatted-wood chairs and tables that wobbled the instant they were touched. Formidable looking waiters received the costumers with surly faces and rolled up sleeves, ready for action. Alcoholic beverages were to be consumed only in sitting position and under a roof. Sorry to say, I didn't have half as much fun in Cabbagetown as our Florence Street colleague, Fercsi.

Amongst compatriots

I established contact with a number of families, all of them old-timers from our hometown of Nyírbétek. I visited my godparents, during the weekends. They lived in picturesque Apple Wood Acres (now the beautiful orchards gone and it is part of urban Mississauga). It was a pleasure working their large fruit and vegetable garden that resembled the ones at home. Their son, Frank Junior, and his young wife, Annie, living next door, had four lovely children. My godparents' place soon became home for me. My godfather was a shoemaker. He had a repair shop equipped with modern machinery, combined with a fine suitcase store in the new shopping centre. Godfather was a thinking person. He had a lot of time for meditation over the machinery. He had a phenomenal memory for historical dates and detail. He was a great storyteller. It was a pleasure listening to his stories that started as a dripping rivulet and widened into a river the size of the Mississippi. My godmother, a small and baby-faced lady, was the opposite. She was quiet and pedantic. She was a worrier. She worried about godfather's shop, for no reason. She was worried about Frank junior. Frank was a wonderful son, a loving husband and father. He was an instructor in the jail with modest salary. Annie was a homemaker. They tended to spend too much. The two girls had music lessons, ballet lessons, folkdance lessons, figure skating lessons; the boys

had to have hockey and soccer and what have you. They were always on the go. And of late, there were talks of buying a new and larger house in Mississauga proper... And there was godmother's brother back in the old country, sending his letters, complaining about the high cost of living, about the high taxes. High taxes! Aren't taxes high everywhere? Godfather showed no sign of such worries. He occupied himself with academic types of thoughts, such as Alexander the Great. What a memorable young conqueror he was. Just like his succor, Árpád vezér. He was a predecessor of our great king, Nagy Lajos, Louis the Great, who was known to have enlarged Hungary to the extent that three oceans splashed its borders. During godfather's days, it was regarded that Alexander's legacy was part of Hungary's history; bravery, chivalry, endurance were the order of day. He joined West and East for the first time. His legend spread to every corner of the world. He marched thirty-two thousand kilometers and conquered the known world. He created a common language, founded seventy cities and ushered in a renaissance that lasted two and a half centuries. What? Alexander the Great was not a Hungarian? What, a Macedonian?! Get otta here! They often warned me to stay away from those no good pinkos, meaning Aunt Ilonka and Uncle John Fekete.

Indeed, I had visited the Feketes as well. They lived on St. George Street, close to the university. They had two a pretty daughters Agnes, engaged to a young freedom fighter from Budapest, and Barbara. Barbara was the prototype of Juliska in my story "The Homecomer." Aunt Ilonka, a short stout lady with round face, was an exact image of my mother, her cousin. Uncle John was a tall, wiry man with penetrating, deep-set, eyes. His formidable countenance notwithstanding, he was a mild-tempered man. He told me stories about his time in Nyírbétek as a cartwheelright apprentice, which gave him quite a status there. In general, he was preoccupied with such subjects as the theory of socialistic evolution, which was bound to triumph over the capitalistic system. It was a historical fact, if there ever was one, as he put it! After a few drinks, however, his stories became more personal. When recalling such memories as his father whipping Uncle John's sister, Terike, only because she got home late from the dance with her fiancé, he wept, to the embarrassment of Aunt Ilonka and their daughters.

At New Year's Eve they invited me to attend the Sylvester Party held in the Munkás Hall. Judging from the traditional way of celebration, it was hard to tell if it was a communistic gathering. Uncle John introduced me to Mr. István Szóke, editor of the weekly paper, the Munkás, the Canadian-Hungarian iteration of the Daily Worker. When the editor asked me to contribute articles to the paper, Uncle John kept poking at me, quite openly. At home he warned me, "János, don't ever commit yourself to anybody!" So much for being a card-carrying socialist!

Uncle John's character has lived on as Ferenc Máriás in my story, "The Homecomer".

JOHN MISKA

TAKING A BRIDE

(Excerpts from a memoir, *From Kerosene Lamps to Space Research*)

In loving memory of my wife Maria

For a year or so, until I bought my first car, a 1962 Valiant demo, I commuted to work by bus. Those were the most carefree times. No worries about car repairs, about electric plug-ins during the bitterly cold winter season. Bus rides were simple, inexpensive and, besides, one could easily make new acquaintance while traveling along. There was a very attractive young lady I couldn't miss noticing. She was tall and slim, slightly wavy blond hair cascading gently down to her shoulders. She had a pleasant oval face with blue eyes. She kept to herself. I never had occasion to find a seat next to her, as by the time the bus reached Fort Gerry, where I lived, it was usually filled to capacity. How little I knew that in a few years she was going to be my wife.

Her name was Marie Brockhausen. As I later came to learn, she was of German origin, born and raised in Estonia. After the war they were forced to leave their home and came to settle, via Poland and East Germany, in Heide, Holstein, West Germany.

We got to know each other through a fellow Hungarian, like Marulle, as I came to call Marie, a lab technician at the university's Animal Science Department. We courted for two years before our marriage. During that time I have managed to clear my \$500 bursary received from the Newman Club in Hamilton. Marie has helped me recover from my stomach alcer developed during my university years. She taught me how to eat properly, cutting down on such "delicacies" as pork chops, schnitzels and bacon. The two years gave me a taste of a wonderful life, free of worries about the uncertainties of a future and, above all, free of loneliness. We joined the little church on Brandon Street where our wedding had taken place. We also attended movie theatres (we had to catch up on the Western movies as well), concerts performed by the Winnipeg symphony orchestra. We had season's tickets to the Royal Canadian Ballet and to the theatrical performances directed by John Hirsch.

Marie had come to Canada in 1960, to join her brother Ernst, who arrived as a young lad in this country right after the end of the war, a member of the group known as the Baltic Boys. A job was awaiting her as a research technologist at the University of Manitoba, where her sister-in-law Olga was working. Marie comes from a large family, four sisters and a brother. She was born in Loksa and received part of her education in Narva. She had completed her college training as a medical technologist in West Germany. She had a special aptitude for high technology. When new equipment had been acquired by Lab Services, her boss had Marie involved in figuring out and making the instruments opera-

tional. In her new job at the University of Ottawa, her boss, Dr. Barbara Hunt, a specialist in calcium and magnesium studies in the bone, included Mary as co-author in her research papers. It was the complex tables generated by Marie that added to the value of Dr. Hunt's discoveries. When Ph.D. students came for help, Dr. Hunt would direct them to Marie. "Go and ask Marie," she would say to them. "She's always right."

Marie can trace her family back to the fifteen-hundreds in Estonia. Her ancestors included estate owners and educators, artisans and technologists, navigators and militiamen. Her immediate family had seen better days before the war. Her Daddy had served the Tsar as an officer in the Russian army. Later on he had been appointed a director in an Estonian factory. The large household was complete with nannies and private teachers, kitchen personnel, gardeners and a private driver. Unfortunately, the good days had come to an abrupt end when Hitler, just before having declared war on the Soviet Union, uprooted and evacuated his Germans from the Baltic States and had them relocated in Germany. Although reluctant to talk about them, Marie has vivid memories of the war. She still carries scars on her arms caused by phosphorus bombs dropped over the city of Bonn where they had been living at the time. After the collapse, starvation had been the order of day, landing Marie and her sister, Ursula, in a sanatorium with tuberculosis. At the time of this writing, Marie's youngest sister, Karin and husband Rudolf, are taking a nine-day vacation in Estonia. We can hardly wait for their report on the state of affairs in the patria.

Our wedding took place in the Hungarian Calvinist Church on Brandon Street, with the Rev. László Kálmán officiating. The reception for twenty guests was held at the Viscount Hotel, followed by a lively party at Ernst's, on Vincent Massey Rd. My brother Tony arrived the very morning on July 5 from Greenwich, Conn. His presence made us feel very happy. My best man was Kenneth McRobbie, a poet and professor at the University of Manitoba.

After the wedding we spent a month in British Columbia. My aunt Anna and her husband uncle Illés had arranged a second wedding reception for us in Osooyos, where they had been living since the late 1930's. We had a lovely time, enjoying the hospitality of our loved ones. In addition to a large number of Hungarians present, the guests included my cousin Mary and her husband Tony. Tony and Mary owned a 15-acre orchard nearby Oliver and managed a fruit stand and a gas station. They were a bit older than I, had a daughter Janice, who was married to Bruce Weiser, and had two young boys. My other cousin present from Victoria, Annie, was about my age. She was also married and had four children, Joyce, the ten-year old little Irish beauty, looking after her baby brother, Tim, like a little mother. Joanne and four-year old Rhonda showed signs of a Hungarian character, lively and outgoing. In fact, we were ready to adopt little Rhonda right on the spot. The parents wouldn't hear of it. Now they

are all grown and having their own families. Annie's husband, Chuck Aikin, a lanky Irish-Canadian fellow, worked in construction. They organized nice parties for us. We had picnics in a sandy park, frying bacon over open-pit fire, dripping the sizzling lard onto thick slices of rye bread covered with chopped onion. It is some good, as the saying goes in New Brunswick. My uncle Illés had come to Canada in the mid 1920s, followed by my aunt Anna and her four-year old daughter, Mary. The going was tough at the outset. They stayed in Alberta, working on sugar beat farms in the Picture Butte area. They have also ventured into running a boarding house in Calgary for fellow Hungarians. After a few years, however, they relocated to Vancouver, joining Illés' brother, János. That move did not present any lasting possibilities either. At long last, they moved to the Okanagan Valley, near Osoyoos and started a ten-acre fruit farm. They stayed in that lovely place until after retirement in 1965, when they moved into the town of Osoyoos. In 1957, as soon as they got word of my being in refugee camps in Austria, a letter came from Aunt Anna, informing me that official documents for my safe entry into Canada and my travel expenses were forthcoming. I responded in great haste, with thanks for their kindness, but advised them that I was being well taken care of by the Canadian Government, and would see them sometime in the future. Spending pleasant evenings amongst them and their many neighbours who also came from Nyírbéltek, I couldn't help wondering what would have become of my career had I accepted their kind offer?

The summer of 1965, just like the one in 2011, was quite cool in B.C. The week we spent on the Vancouver Island was downright chilly, especially after a week of 40 C frying weather in the Okanagan Valley. After four weeks of holidaying we were happy to return to normal life in Winnipeg.

EDGAR A. GUEST

MISS ME-BUT LET ME GO!

When I come to the end of the road
And the sun has set for me,
I want no tears in a gloom-filled room,
Why cry for a soul set free?
Miss me a little – But not for long
And not with your head bowed low,
Remember the love that we once shared,
Miss me – But let me go.
For this is a journey we all must take,
And each must go alone,
It's all a part of the Master's plan
A step on the road to home.
When you are lonely and sick of heart
Go to your friends that we know,
And bury your sorrows in doing good deeds.
Miss Me-But Let me Go!

BÁCSALMÁSI ISTVÁN

EMIGRÁCIÓS SZÉP EMLÉKEK

A Mindszenty Alapítvány nyilatkozata után több hazai és emigrációs média foglalkozott Mindszenty Bíboros szenttéavatásával. Füzér Julian OFM évekként ezelőtt megjelent könyve már a címében, "Szentnek kiáltjuk", hangsúlyozta a híveknek az egyértelmű kívánságát a folyamatban lévő szenttéavatást illetően. Ezt az egyház figyelembe is vette - természetesen sok más követelmény mellett.

Az a tény, hogy Mindszenty bíboros kanadai látogatását 1973-ban összekapcsolták a magyar kereszténység ezer éves évfordulójának ünnepsorozatával különös erővel húzta alá a kommunista állam megbukott igyekezetét a magyar kereszténység, a katolikus egyház, a papság és az esztergomi Bíboros megsemmisítésére. Azt, hogy a kommunista terv nem sikerült. A Bíboros lett a győztes, aki 38 évvel ezelőtt Kanada több tartományában, városában megfordulva idősen, de nem lankadva, tulajdonképpen a magyar kereszténység életrelvélését jelképezte. Montreal, Toronto, Winnipeg, Calgary és Vancouver magyar emigránsai és igen nagy számban a kanadaiak is jöttek a meghirdetett rendezvényekre. Több ezer kilométerrel Budapesttől az elüldözött magyar keresztények az életéről tettek tanúbizonyságot. Maguknak, a kanadaiaknak és mondhatjuk, hogy az egész világnak. A torontói ünnepségeket szervező bizottságnak Máté József SJ atya volt az elnöke és többek mellett én is nagy örömmel vettem részt a munkában. Dr. Forbáth Péterrel együtt része lehettem a Bíboros kíséretének is Torontótól Vancouverig és vissza. A Bíboros urat Msgr. Mészáros Tibor és Ispánky Béla kísérték el Kanadába Bécsből és Londonból.

Bevezetőül ma már szükséges feleleveníteni azt az időt is, amikor az orosz és magyar kommunisták a magyarokat leigázva tartották, amit Mindszenty bíboros sorsa jelképezett a legbeszédesebben. A háborúnak, a náci megszállásnak vége volt és a náci börtönből kiszabadult Mindszenty veszprémi püspök Serédi primás és a püspöki kar megbízásából a maga egyház megyéjén túl több, a magyarság erősítését szolgáló munkát is vállalt. (Dr. Mészáros István könyveiben részletesen foglalkozik ennek az időnek az eseményeivel.) Egyik feladata a Keresztény Demokrata Néppárt vezetését érintő zavarok megoldása volt. Mindszenty József 1945 kora nyarán Budapestre ment találkozni Pálffy Józseffel, a Néppárt elnökével. A találkozóra az Emericana katolikus egyesület Bástyá utcai székháza előtt került sor. Az Emericanas házat még a német megszállás alatt Pálffy Józsefen keresztül a keresztény ellenállási csoportoknak ajánlottam fel és egy katonai csapat használta. A háború után a Néppárt költözött be az épületbe. Én Pálffy Józsefet elkísértem a találkozóra. Mivel a püspök úr és Pálffy József úgy döntöttek, hogy kihasználva a szép időt, sétálva beszélgetnek, én öt-hat lépésre mögöttük maradván követtem őket. Amikor elértük

az Egyetemi templomot, Mindszenty elbúcsúzott és bement a templomba. A találkozás után Pálffy József meglehetősen zárkózott, szótlan volt és nekem igen szomorúnak látszott. Ez volt az első találkozásom odahaza az akkori Mindszenty püspökkel, később aztán mint esztergomi érsekkel és bíborossal néhányszor még találkoztam vele.

Sok minden történt abban az időben. A visszakapott trianoni területeket újra elvesztettük és nemcsak a dunai hídjainkat robbantották fel a náci, de az egész ország teste-
 lelke súlyos beteg lett. Mindszenty a nagybeteg ország felépüléseért dolgozott, küzdött következetesen, keményen és szeretettel. A Prímás úr akkor nem követelhetett, még csak nem is kérhetett semmit. A küzdőteret még Serédi bíboros halála előtti időben a megszálló szovjet és a kommunista hatalom elképzelése szerint jelölték ki.

Már középiskolám vége felé, de főleg egyetemi tanulmányaim és Emericanas tagságom éveiben megtapasztaltam, hogy a társadalmi és politikai élet kapcsolatait tudatosan szított és irányított érzelmek jellemezték. Ezek az érzelmek mint új és korszerű tulajdonságok, egy kizárólagosságot hirdető sajátos nyelvezeten keresztül jelentkeztek, amelyeket sem megkérdőjelezni, sem vitatni nem lehetett a hazaárulás vádjá nélkül. Ez a kizárólagosságot, majd kirekesztést jelentő nyelvezet az orosz megszállás alatt csak erősödött, durvult és mind áltatánosabbá vált a közéletben is. Minden esemény ismertetése, bejelentése, bírálata csak ezen a sajátos nyelvezeten volt hallható, olvasható és nem jelentett mást, mint a megszállók jól kitervelt és megváltozhatatlan céljait.

Először minden Rákosi, Nagy Ferenc, Révai József, Rajk László vagy Ortutay Gyula és beosztottjainak nyelvezeteként volt ismert és lényegtelen, hogy milyen ügyről volt szó vagy volt-e igazság a mondottakban. Később csak ezt a nyelvezetet használta a "a haladó katolikus gárda" is Szekfü Gyulával és Barankovics Istvánnal az élen és sajnálatosan, Jánosi és egy időben Kerkai is. Ismertté vált az is, hogy a kizárólagosság nyelvezetének orosz formája Vorosilov, Puskin és Szviridov megegyezést lehetetlenítő parancsait szolgálta. Így lett a Bíboros minden törekvése ugyanazzal a nyelvezettel elutasítva, sőt elítélve akár Moszkvában, Budapesten, Washingtonban, Párizsban vagy a Vatikánban figyelték, értékelték vagy jellemezték a munkáját, noha tudjuk, hogy a politikai nézetek és érdekek ezekben a fővárosokban nem voltak azonosak. A sokféle módon bántalmazott és gyötört Bíboros végül is az emigrációba kényszerült s mindazok, akik imádkoztak érte, boldogan várták Kanadába való érkezését.

A Bíboros urat és kísérőit Torontóban Máté József, Király István plébános és Jaschkó Balázs jezsuita atyák, Winnipegben Szabó Szerén OFM, Calgaryban Molnár István plébános és Vancouverben Ugrin Béla plébános atya fogadták, de mindenütt a magyar küldöttségek vagy magyar tömegek élén. Kanadai részről Pocock érsek úr és segédpüspökei voltak a torontói fogadáson, míg Winnipegben Flahiff

bíboros, O'Byrne püspök úr Calgaryban, és Vancouverben Carney érsek úr és titkára jöttek a repülőtérre.

Az ünnepségekre Torontóban az érkezés utáni két napon, szombaton és vasárnap került sor. A székesegyházban két, angol és magyar nyelvű szentmisére került sor ezeken a napokon, és mind a két napon zsúfolásig megtelt a templom. A miséken több püspök és magyar pap concerebrált Mindszenty bíborossal. Ugyanez ismétlődött meg a többi városban is.

Calgary-ban a szentmise őskanadai színt is kapott. A Blood indiánok meghívták a Bíborost a rezervációjuk meglátogatására. Az összeállított műsor azonban igen hosszú lett volna és féltve a Bíboros úr egészségét, titkára nem fogadta el a meghívást. A Bíboros úr nem sokkal a szentmise előtt értesült titkára döntéséről. Nagyon szomorú lett és bevallotta, hogy gyerekkori álma teljesült volna az indiánok meglátogatásával. Az indián törzs ennek ellenére gyönyörű, díszes öltözetben, tolldíszítéssel a fejeken, férfiak és nők, a templomhoz érkező Prímás úr és egyházi kísérete mellett jöttek be a templomba és szolgáltak a bíboros miséjén. Egy őskanadai nép tisztelgett az ezer éves keresztény magyarság bíborosánál! Ugyanazon az esti szentmisén - ahogy Varga Imre, calgari hívo akkori beszámolójában írta és aki a mostani visszaemlékezésben is minden segítséget megadott nekem - O'Byrne megyéspüspökön kívül kilenc albertai püspök volt jelen, ketten az anglikánokat képviselve. Az albertai magyar katolikusok helyzetét Horváth Miklós nyugdíjas calgari és Hámori József edmontoni plébános ismertették.

Winnipegben Szabó Szerén atya mutatta be a várost és az akkor épült új és igen szép magyar templomot, míg később Flahiff bíboros megismertette a magas rangú vendéggel a St. Bonifácot, Manitoba, illetve Winnipeg francia nyelvű és külön püspökséggel rendelkező részét.

Torontóban a helyi magyar vezetőkkel való találkozás után Mindszenty bíboros Ontario kormányzójának, Ross Macdonaldnak a parlamenti fogadására ment. A kanadai érdeklődés természetesen itt is, mint a többi városban, a Prímás úr személye felé fordult. A parlamenti fogadáson Ontario és a város vezetősége, képviselők és magas állású főtisztviselők vettek részt. A bemutatásra és pár szavas üdvözlésre is alkalmuk volt azoknak, akik megjelentek. Sokan voltak ott. Nem volt kétség, hogy nagyon sokan kívántak Ontario politikai, társadalmi és üzleti vezetői közül a Hercegprímással találkozni. Bill Davis, Ontario miniszterelnöke az érseki palotában látogatta meg a Bíborost és meglepően hosszan elbeszélgettek.

Winnipegben a tartomány és a város vezetősége díszpolgári oklevelet adott a Bíborosnak, míg Calgary úgy mutatta ki szeretetét és tiszteletét, hogy a polgármester, Rod Sykes, a nyugatkanadaiak ismert széles karimájú "fehér kalapját" ajándékozta a Prímás úrnak.

A torontói ünneplések egyik főeseménye az ezer éves kereszténység ünnepe volt, amely az Ontario-tó melletti

kiállítási parkban zajlott le. Nem csak jelen voltak, de fel is szólaltak a federális (külügyminiszter) és provinciális (iparügyi miniszter) kormányok képviselői és Toronto város képviselője is.

Az ünnepi beszédet Mindszenty bíboros mondotta. Akárcsak templomi beszédeiben, most is kiemelte azokat a történelmi eseményeket, amelyek a magyarság lelkét, a magyar családok erejét és tisztességes életét, a magyar nyelv védelmét erősítik és segítik az újabb ezer év felé. Őva intett az úgynevezett nyugati társadalmak mai lelkületének, liberális felfogásának követésétől. Én Pocock érsek úr mögött ültem és fordítottam részére a Bíboros beszédét. További kérdések és megjegyzések kétségtelenné tették, hogy a Bíboros úr nagyobb kíváncsisággal lépett fel a magyarokkal szemben, mint azt Toronto érseke elképzelte vagy várta volna.

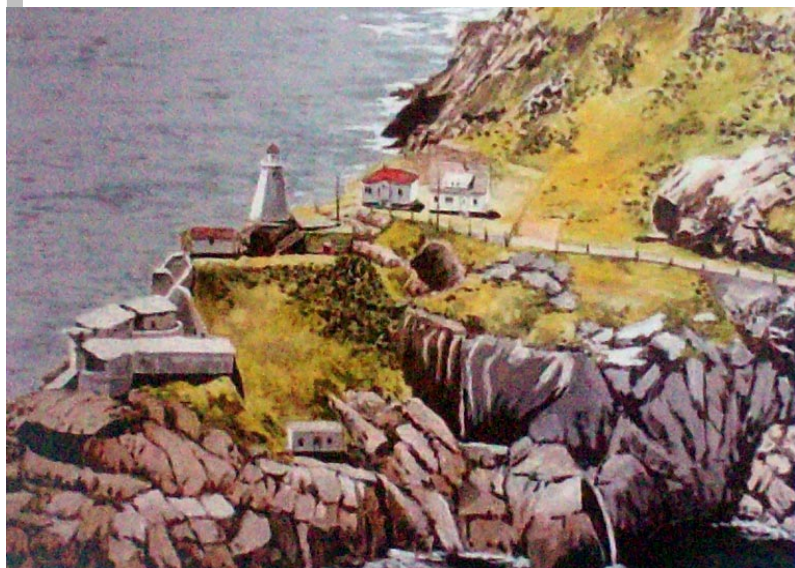
Hasonlóan felemelő magyar ünnepség volt Vancouverben a magyar templom mellett az ezer éves kereszténységre emlékeztető bronztábla beszentelése és a magyar zászló megáldása is. Sokan jelentek meg ott is és a Bíboros rövid, de nagyon meleg hangú beszédében köszönté és dicsérte meg a "végvári" magyarok hűségét és hitét.

Vancouver-tól Toronto felé utazva a sok lelki élmény mellett újra alkalmam volt tapasztalni a Bíboros úr figyelmét, kedvességét és szerető gondoskodását.

Bizonyára Ugrin atya, aki Torontóban a magyar plébánián volt vancouveri beosztása előtt, emlékezett arra, hogy akkor volt 24. házassági évfordulóm. Ezt megmondhatta a Prímás úrnak, amiről én nem tudtam semmit. A Bíboros úr táviratot küldött a feleségemnek, gratulált és meghívta a torontói repülőtérre, hogy együtt megáldhasson bennünket. Repülés közben, de a táviratot nem említve, engem meghívott, hogy ebédeljek vele. Feleségem szüleimmel együtt várt a torontói repülőtéren. A szülőket leültetve Klára bement az RCMP irodájába és elmondva a távirat történetét, és kérte, hogy engedjék ki az érkező géphez, hogy ott várhasson bennünket. A rendőrség vezetője, igen kedvesen, feleségem mellé adott egy fiatal szép szál, magas legényt, aki elindult a géphez. Feleségemnek futnia kellett mellette, hogy lépést tarthasson vele. A gép megjött, de azon sem a Prímás úr, sem férj nem volt. A rendőr - nem oktanul - arra gondolt, hogy itt a VIP személyek vagy Ottawából jönnek vagy oda mennek, az ugyanakkor érkező ottawai géphez vitte feleségemet. A kimagyarázkodás után "futás" vissza az épületbe. Én csak akkor tudtam meg, hogy feleségemnek ott kellett volna lennie. Minden időzés nélkül mentem ki a folyosóra, ahol megtaláltam szüleimet, telefonon kerestem feleségemet, és megmondtam, hova jöjjön. Pár percen belül ott is voltunk mindannyian a Bíboros úr előtt. A történeteken mosolyogva áldott meg bennünket és a szüleimet, elbeszélgetett velük, főleg az ő kijövetelük története érdekelte.

Vannak idők, amikor a fájó emlékek is széppé válnak. Ez volt egy ilyen idő.

LOWY KATALIN SOKSZÍNŰ VILÁGA

Lowy Katalin Budapesten született, de 1957 óta Kanadában él. Gyermekkorától érdekelte a rajz és a festés majd a fényképezés által érezte meg elhivatottságát a festés irányába. Később beiratkozott a Central Technical School művészeti szakára ahol 1969-ben kitüntetéssel végzett. Hálával gondol Doris McCarthy és Virginia Luz tanárjaira akik elindították az aquarelle csodálatos világába.

1993-ban a legjobb aquarelle festő kitüntetését szerezte meg az Etobicoke Művészeti Egyesület évi kiállításán a "Trinity Bay, New Foundland" című festményével melyet John Hastings Etobicoke képviselője azonnal megvásárolt.

Ezután számtalan egyéni és csoportos kiállításon vett részt Torontóban és környékén, festményei láthatók a Mississauga Corporation irodáiban és több galériában.

KATALIN-FRANCISKA LOWY

Born in Budapest in 1848 and settled in Canada in 1957. Katalin was intrigued by the visual arts and expressed creativity in an early stage.

Photography became the stepping-stone to which she would later be recognized for her astounding ability in composition. In 1969 Katalin received a Honour Degree from the Central Technical School in Toronto.

Katalin credits both Doris McCarthy and Virginnia Luz for providing her directions. In 1993 Katalin achieved success in winning the Honours for the Annual Juried Exhibition Award at the Etobicoke Art Group. Since 1994 Katalin exhibited her works in various Galleries throughout Toronto and Oakville and Mississauga.

The paintings in Katalin's website in the virtual gallery reflect a wide range of different European and Canadian East Coast selections.

www.lkfstudio.com

A RAJKÓ ZENEKAR KONCERTJE TORONTÓBAN

"LISZT FERENC ÉS SZERETETT CIGÁNYMUZSIKÁJA"
A zeneszerző születése 200. évfordulójára

2011. szept. 13-án este 7:30 - 10:30
a Szent Erzsébet Katolikus Templom Halljában
Jegyek: elővételben \$25, az ajtónál \$30
Rendelhető: Parameter Club, Magyar Rádió:
416-693-8312; Pannonia Bookstore:
416-966-5156

A NAGYMESTER EMLÉKÉRE LISZT- HANVERSENY BACSI TAMÁS ÉS FIATAL MŰVÉSZTÁRSAI FELLÉPÉSÉVEL

2011. szept. 30-án este 7:00-kor
A Szent Erzsébet templomban
A Kalejdoszkóp c. folyóirat és a Szent
Erzsébet Római Katolikus Egyház közös
rendezvénye
Házigazda: Sajgó Szabolcs atya és
Dancs Rózsa főszerkesztő
A hangverseny után fogadás a hallban

SZABÓ LŐRINC

HANGVERSENY UTÁN

A hegedűk végeztek, s úgy megyek most
haza a hangverseny után,
mintha agyamban rakott volna fészket
egy egész liget csalogány.

Még bennem a hegedűk remegése,
idegem zizeg valahány.
visz az autóbusz, de dalába burkol
egy egész liget csalogány.

Robog a kocsí, és semmit se hallok,
oly jó ez a zsongó magány;
mint felhő röpdös körül és emelget
egy egész liget csalogány.

Mintha felhők vinnének, úgy repülök,
úgy visz a kocsí, oly puhán;
és leszállunk a budai hegyeknél,
én és egy liget csalogány.

S ahogy fölnezek a tavaszi égre
e szép, magányos éjszakán,
csillagok ligete csattog köröttem
s egy egész égbolt csalogány.

ZENE

Hangok, tündérek, láthatatlanok,
míg a fül meg nem idéz, áramok
s jelek aztán is, tán a túlvilág,
az egyik, ti, kik szívünk ritmusát
isteni lüktetésbe köritek,
illanóba és gyárthatóba, ti,
édes, játékos kísértetei
bent a Kintnek, óh zene, mennyei,
be jó átadnom magamat neked,
s keretezni szárnyas képeidet,
hegedűk, a suhogásokat,
harsonák, villámtornyaitokat,
a tengeredét, teljes zenekar,
a nem-tudom-mit, melybe belehal,
belevész minden külső mozdulat:
be jó, így, szűnve s mégis növe, csak
sejteni az imbolgó tudatot,
s megsemmisülni: Minden Én Vagyok!

"A zene érlel. Mint imában/ a bűnös, vagy mint nyers vasak
a villamos tekercs alatt/ átváltozol az áramában..."
(Szabó Lőrinc)

VARGA GABRIELLA

ISMÉT ELJÖTT A HÁZI KONCERTEK IDEJE¹

Szabó Sándor gitárművész, zeneszerző szerint vissza kell hozni a művészi színvonalat a konzumtermékek helyére

„Halk szavú, szerény ember Szabó Sándor, aki legutóbbi torontói látogatására a magyar népdalok gitárra hangolt CD-jét is elhozta. Egy kellemes hangulatú, hatalmas fák lombosátrával árnyékolt kerti partin mindenről szó esett: egészséges étkezésről, gyaloglásról, Hamvas Béla filozófiájáról, családról, irodalomról, szobrokról-képekről, csak a zenéről nem. Mintha csak az esti házi koncertre spóroltunk volna, visszafogottan, udvariasan, titkolt izgalommal vártuk a pillanatot, hogy végre körbeülhessük a mestert. Megtörtént. És egy szűk órára megszűnt a világ minden prózaisága, csak a dallam élt, a gitár intim csak-nem-értem-szóló hangja. Akkor, ott a halk szavú művész minihangversenye a sors egyszeri, megismételhetetlennek tűnő ajándéka volt.”

Ezekkel a gondolatokkal kezdi Szabó Sándor, az *akusztikus gitár magyar nagymestere* című cikkét Dancs Rózsa, az amerikai kontinens egyetlen kétnyelvű (angol-magyar) kulturális folyóirata, a Kalejdoszkóp kiadó-alapító-főszerkesztője. S miután a Vácott élő művésszel készült interjúja a szerző legutóbbi, *Vaddisznók törték a törökbúzá* című kötetében is megjelent, olvasói számíthattak rá, hogy a tavaly novemberi európai könyvbemutató-sorozatának valamelyik állomásán Szabó Sándor előlép a könyv lapjairól. Így is történt: november 13-án az Eudoxia 20 Irodalom-, Tudomány-, Művészetpártoló és Családsegítő Alapítvány zsúfolásig telt Bágyikó Magánkönyvtárában megpendültek a művész egyik gitárjának húrjai és felcsendült az általa szerzett Magyar Gitár Rapszódia egy részlete. Természetes, hogy azon nyomban mi is szeretünk volna minél többet megtudni a 32 önálló albumot jegyző, de játékát mintegy 20 másik kiadványon is megmutató, hazai és külföldi fesztiválok állandó szereplője, folyamatosan a világot járó, nemzetközi hírű és elismertségű gitárművész és zeneszerzőről.

„Ha először hallod Szabó Sándor gitárjátékát, azt fogod gondolni, hogy minden pillanatban új hangszerként fedezed fel a gitárt. El fog bűvölni, amint rájössz, hogy Szabó nem egyszerűen csak egy futó pillantást hagy vetni az ismeretlen hangi világba, ahol világok, kultúrák tűnnek fel egy apró ablakban; ehelyett elröpít bennünket a saját zenei univerzumába, szelíd, de ellenállhatatlan módon. És itt akkor valóban sok a felfedezendő: inspirációk Közel-Keletről, Távol-Keletről, egy újfajta tudatosság a magyar zene gyökereiről, klasszikus koncepciókról és formákról, valamint a zene és a gondolat szabad folyásáról az improvizációban. Nemcsak Szabó zenei szótára különös, de különösek a hangszerei is: a 8, 13, 16 húros egyedi építésű gitárok senkiéhez nem hasonlító tónussal szólnak. Szabónak sikerült valami ritka hőstettet véghezvinni a zenében:

meglepi és elcsábítja hallgatót. Akiknek csekély hajlamuk van a különlegességek befogadására, még azok is figyelni akarják.”

Szabó Sándor 1956-ban született Törökszentmiklóson. Klasszikusgitár-tanulmányait magántanárnál kezdte; a hetvenes évek közepétől figyelme a dzsessz és az improvizáció felé irányult. A nyolcvanas évek elején vendéghallgatóként Budapesten a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola jazz tanszakán folytatott tanulmányokat. Már akkor érezte, hogy az improvizációt nem egyetlen stílushoz kötve kell tanulnia, hanem szintetizálnia kell önmagában mindazokat a zenei hatásokat, amelyekhez fogékonysága, érzékenysége közel engedi, és erre építve kell fejlesztenie improvizációs készségét. Ehhez a távol-keleti zenékben való elmélyülés a legjobb táptalajt biztosította számára.

Hazánkban elsőként kezdett szólóban modern akusztikus gitárzenét játszani. Mivel az akusztikus gitár mint hangszer semmilyen említésre méltó tradícióval nem rendelkezik a magyar zenei kultúrában, s nálunk a gitárjáték és komponálás sem kellően elismert és megbecsült művészet, a különböző kultúrák húros hangszereinek technikáját ötvöző gitározásával, modern darabjaival és mély szellemiségével Szabó Sándor elsősorban külföldön hívta fel magára a figyelmet; lemezei jelentős része is Angliában, az Egyesült Államokban és Németországban jelent meg. 1980-ban Major Balázs ütőssel létrehozta a Szabó-Major duót; néhány év alatt szinte valamennyi hazai klubban felléptek. 1988-ban az angol LEO Records kiadásában első albumuk is megjelent.

Szabó a nyolcvanas években gyakran hívott Magyarországra külföldi muzikusokat, akikkel számos országos koncertkörúton vettek részt, és hangfelvételek is maradtak utánuk. Az első jelentősebb együttműködése Gilbert Isbin belga gitárossal volt; ezt a periódust egy az angol HWYL Records által kiadott hanglemez is fémjelzi. Major Balázzsal kiegészülve egy trióalbum felvételei is elkészültek a brüsszeli BRT stúdióban, az anyag azonban hanglemezen nem jelent meg. Ezt követően a ciprusi származású görög Andreas Georgiou gitárossal léptek fel duóban egy koncertturné keretében, ebből az együttműködésből viszont hangfelvétel nem készült.

A kilencvenes évek elején került kapcsolatba Massimo De Mattia olasz fuvolistával, közös játékuk a SzaMaBa Trió Hypnos című CD-jén hallható. Pályafutásának egyik legjelentősebb periódusa volt a SzaMaBa trió, amelynek alapító tagja volt, és amely a '80-es évek közepétől mintegy tíz éven át működött. Kezdetben csupán alkalmi társulásként adtak pár koncertet; Szabó Sándor és Major Balázs mellett Bagi László gitáros játszott benne. Ezzel párhuzamosan megalakították az Alföldi Szabadzene Alkotóműhelye nevű gitártriót, ebbe Szabó és Bagi mellé Bakondi András gitáros került. Egy évvel később Major Balázs csatlakozásával a két kissé más irányba tartó projekt egyesült. Az Alföldi

Szabadzene Alkotóműhelyének játékát több kompozícióban őrzi a Sanctified Land és az Anima című album. Mintegy kétévi működés után Bakondi András kivált az együttesből, a trió azonban eredeti felállásában együtt maradt, és nevük kezdőbetűi után felvették a SzaMaBa nevet. 1993-ra az egyik legsikeresebb koncertező együttesé váltak, szinte minden hazai fesztiválon szerepeltek. Vendégmuзикusokkal kiegészülve három lemezt is készítettek, a Tandem Records gondozásában jelentek meg. A Tatai Jazz Táborban egy élő koncertfelvétel is készült az együttesről, ezt a Pannon Jazz adta ki 2005-ben. A magyarországi kulturális leépülésnek köszönhetően azonban hovatovább egyre kevesebb meghívást kaptak, emiatt a zenekar 1996-ban megszűnt.

A SzaMaBa feloszlása óta Szabó Sándor zenéje kiteljesedett, kísérletezőbb, sok tekintetben szabadabb és organikusabb lett, egy magasabb fokú belső rendezettséggel. Igyekszik kihasználni a szólógitározás teljes potenciálját. Muzsikájában a klasszikus kompozíciós módok, a keleti meditatív előadásmód és hangzás, a modern dzsesszből hozott improvizáció mind megtalálható. Az évek során kialakult sajátos, időnként meditatív, finoman részletező dallamvilága, a diatonikus és atonális világ között lebegő, azokat átszövő harmóniavilága. Zenéje nehezen sorolható be egy-egy kategóriába. A klasszikus gitár polifóniáját, a modern akusztikus gitárjáték technikáját és a keleti zenék díszítésmódját ötvözi egybe, s mindehhez párosul a dzsesszből örökölt improvizációs készsége. Ezt mutatja a német Acoustic Music Recordsnál kiadott három szólóalbuma: az Alexandria, a Gaia and Aries és a Dreams Within Dreams. Ennek köszönhetően Szabó Sándor az akusztikus gitár mára elismert nemzetközi hírnevű előadója lett. 1998 óta bejárta szinte az egész világot: koncertezett Japánban, Koreában, Indiában, Kanadában, az Egyesült Államokban, és persze Európában is csaknem mindenhol fellépett már.

Szólókoncertjei mellett egyre gyakrabban játszik különféle gitárhozó, -trió és -kvartett formációkban, és felvételeket is készít velük. Számos album látott napvilágot, amelyeken ismert gitárosokkal játszik együtt. Duólemezeinek sorozata a belga gitáros-komponista Veronique Gillet-vel közös, a német Wonderland kiadónál megjelent albumával kezdődött, ezt követte Kevin Kastning amerikai gitáros-komponistával kiadott három albuma, majd Michael Manringgal készült lemeze a német Acoustic Music Records kiadásában. Olaszországban Edoardo Bignozzival is megjelent közös lemezük. A legutóbbi duóalbum a hazai kiadású, Heidrich Rolanddal készült CD, amely fele részben szóló- és fele részben duófelvételeket tartalmaz. Készültek még duófelvételek Ralf Gauck német akusztikus basszusgitárossal, Claus Boesser Ferrarival, Fernando Freitezzel és Dean Magraw-val – ezek jelenleg még kiadásra várnak.

Szabó Sándor az elmúlt évtizedekben rendszeresen gyűjtött zenét és zenei tárgyú anyagokat Távol-Keleten, azzal

a céllal, hogy összevesse a magyar népzene és a távol-keleti hangszeres zenék hasonlóságait, történelmi és földrajzi kapcsolódásait. Az ősi magyar makám zenék felidézésére indította el www.hunmaqam.hu című honlapját, amelyen a makám történetének és szerkezetének a leírása mellett meghallgatható darabok is szerepelnek arról az albumról, amelyen az ősi magyar makámok egy újrateremtett és újravidékelített lehetséges formáját örökítette meg.

Gondolkodására Hamvas Béla művei és szellemi öröksége gyakorolt nagy hatást. Különösen a misztikus intuíció gondolata foglalkoztatja, amelyben a világ megismerésének egyik szintje az intuícióban és a meditációban való alkotás. Éppen ezért az improvizációt tekinti a legmélyebbre nyúló alkotásmódnak. Minden kompozíciója improvizáción alapul. Az ihlet által a világ rejtett mélységei tárulnak fel. Muzsikája a világnak láthatatlan, de kiterjedéseinek a kivetítése érzékelhető. Zenei szöveteiben egyszerre jelenik meg az ősi és a mai. Ideálja egy időközön túli, ősi forrásokból táplálkozó, komplex zeneiség, a hangok és a csend közös természetében rejlő üzenet. Zenéjének aktualitását a távol-keleti kultúrák expanziója, az emberek agyonismételt konzumtermékektől való csömöre, ugyanakkor a misztikába, ezotériába való menekülése váltotta ki újra. Bárhol is lép fel, koncertjei szinte szertartásszerűen zajlanak; különös szakrális hangulatot árasztó zenéje, igazi szellemi beavatást kínálva, egy órára valóban kiemeli a hallgatót a való világból.

Pályája az örök átjárók keresése a különböző kultúrák és az emberi gondolkodások szakadécai között, valahol itt, Közép-Európában, éppen itt és most, egy hanyatló materiális kultúra végén és egy új spirituális kultúra kezdetén.

Szabó Sándor kísérletező alkatú muzsik, a hangszer hangzó lehetőségeinek és a rajta játszható zene határainak szüntelen kutatója is. Nemcsak az akusztikus gitár világában tevékenykedik. A kilencvenes években behatóan tanulmányozta a digitális effektprocesszorokban és az elektromos gitárban rejlő, eddig ki nem használt lehetőségeket, és az elektromos gitár tiszta hangzásának újrafarmálásával kidolgozott egy általa AmbiMorph-nak nevezett új hangzást. Ez hallható az Echolocation I. című albumán. A pszichokinetikus hang érzékelésben tett kalandozásaira és felfedezéseire alapozva 1998 tavaszán a Brit Kortárszenei Fesztiválon előremutató és izgalmas zenei kísérleteket mutatott be az általa létrehozott AmbiMorph hangzással. Azóta ezt a muzsikát több külföldi fesztiválon is bemutatta. Hattételes elektronikus zenei kompozíciót komponált Krizbai Sándor hat részből álló zenélő festményéhez. Lélektakarók című, addig sohasem hallott hangzású kompozíciót a Vácz Voczem Video Laboratórium (3vLab) 1998. októberi kiállításán mutatta be. A darabok elektromos gitárral és digitális effektprocesszorokban általa szerkesztett komplikált algoritmusok segítségével készültek.

2002-ben tagja lett az amerikai Georgian Contempo-

rary Unit nevű kortárs zenei együttesnek, amelyben magasan képzett kísérletező klasszikus és dzsesszmuzikusok, kiváló improvizátorok zenélnek együtt.

Az elmúlt évek egyik legjelentősebb zenei vállalkozása volt a Fractal Strings című multimédiás produkció, amely fraktálokra épülő vizualizáción és hatszernás surround hangzáson alapul. A vizualizációt Megyeri László készítette. A nagynevű muzikusokkal közös koncertet a Millenárison rendezték meg igen nagy sikerrel. Romanek Tihamér hangszerkészítő a 8 és 16 húros gitárok mellé a Modern Magyar Makám projekthez egy különleges, kétnyakú, 24 húros kobozt is készített számára (képünkön). A zeneszerzés és a komponálás mellett Szabó Sándor felépített egy rendkívül igényesen berendezett hangstúdiót, amelyben a legjobb minőségű eszközökkel készít hangfelvételeket. Az elmúlt másfél évtizedben az akusztikus gitárok felvételének minden csínját-bínját kitanulta. Referenciaértékűek szóló- és duófelvételei, valamint azok a munkái, amelyeket a német Acoustic Music Records számára készített. Stúdióját – amelyben az új felvételek mellett hangrestaurációk is készülnek – sok külföldi muzikus keresi fel hangfelvétellel és masteringre.

2002 óta egyik szervezője a hazánkban évente rendezett Nemzetközi Akusztikusgitár Fesztiválnak. A 10-12 koncertből álló magyarországi koncertsorozatot minden évben május közepén rendezik meg, alkalmanként három külföldi akusztikus gitáros bemutatkozásával. Tavaly Kevin Kastninggel duóban megjelent a Returning album, majd ősszel Ralf Gauckkal a Daybreak, és hosszú várakozás után a

Modern Magyar Makám is napvilágot látott. A makám album megjelenését nagyban elősegítette a júliusi észtországi turné, amit kifejezetten a magyar gitárzene bemutatására szerveztek. A programnak a Modern Magyar Makám és a Magyar Gitár Rapszódia bemutatása is része volt. 2010-ben a Nemzetközi Akusztikusgitár Fesztivált két részben rendezték meg; az őszi évadban Alex De Grassi sztárvendég mellett a magyar Chillio lépett még fel. Ezt követően Szabó Sándor Juan Gaspar mexikói gitárművésszel adott néhány koncertet.

Szabó a 2010-es évben főként a Magyar Gitár Rapszodiát játszotta szerte a világban. Ez év januárjában ennek a felvételei is befejeződtek és egy videofelvétel is készült a darabról. „Az általam képviselt muzsikát a jelenlegi kulturális trendeket alakító hatalmak, úgy tűnik, végképp ki akarják szorítani a piacról, ezért vissza kell térnünk egy jól bevált ősi módszerhez, ahol nincs befolyásuk: a házi koncert intézményéhez. Külföldön újra feléledt és jól működik, és én szeretném idehaza is feléleszteni. Itt kizárólag a magas művészi színvonal a fő szempont, nincsenek kommersz elvárások. A koncertek bárhol megrendezhetők, ahol 10-20 ember elfér és jól érzi magát. Hangtechnikára nincs szükség, a produkcióm elfér három négyzetméteren. A koncertért tiszteletdíjat nem kérek, csupán üzemanyag-költséget, a belépődíj pedig tíz jelenleg kapható CD-m egyikének megvásárlása háromezer forintért. Ezért a hallgató kap egy akár kétórás koncertet, egy CD-t és egy meghitt hangulatú, családi beszélgetést. Ha skandináv módra mindenki hozza magával a maga szendvicset, üveg sörét, borát, még a

RADNAI ISTVÁN¹**REALISTA VIZIÓK**

mint akinek falra bukkott
árnya itt maradt közöttünk
felszálllok az égbe
laterna magicát játszik
velem a hatalom
a mártíromság stációján
a gonoszság találékony

akit kivégzett az élet
akit a kislegház
udvarára kerget
akit éjjel elkaparnak
annak teste itt maradhat

talán annyira ártatlan
volt mint aki csak
fényérzékeny
atom-vakut villantottak
nem élte túl

a megörökítést

nem állok keresztek
földbe gyökerezett lábainál

csak fáj a felismerés
nem érdemes feltámadni

vagy mégis mert létezik
utókor
hogyan legyen aki kisajátít

¹Radnai István: *Bűnkehely*, Littera Nova Kiadó, Budapest, 2010

házigazdát sem terheljük a vendéglátással. A koncerteken eljátszom a Magyar Gitár Rapszódia, ősi magyar makámokat kétnyakú kobozon és egy hatalmas kínai citerán, a guzhengon, s ezen kívül még sok-sok egyebet. Igazi zenei időutazást garantálok 3000 évvel ezelőtől napjainkig” – kiáltja világgá felhívását a művész, majd hozzáteszi: a programhoz olyan emberekre van szükség, akik a házi koncertekből nem akarnak anyagi hasznot húzni, hiszen akkor ugyanott leszünk, ahol most tartunk: továbbra is a kommersz marad életben, a művészet pedig végképp háttérbe szorul. Ne engedjük, hogy így legyen – kéri Szabó Sándor. Tekintsük a házi koncert-programot misszióknak – akik előadunk, akik a koncertnek helyet adunk, és akik azt meghallgatjuk – mindannyian.

KORONÁZÁS

zúzni boronálni az árva rögöt
kiszántani avarok kincsét aranyát
sok gyarmatos zúgó szekere
feldúlni kereke kitörött

megőrizni kazinczy gyémánt szavát
és pázmány hitének erejét
megőrizni, mit magyar koponya hordott
agyát mit magyar anya szült nevelt

elhallgattatni mi torzat
az újvilág halandzsa összehordott
eltanulni más koroktól ami felemelt

sem mátyás fekete seregét
ne csókolj esküre idegen kardot
ne hidd a negyven százötven évig tartott

ARCTALAN UTÓDOK

(L. A. halálára)

*A vonulások évszázados útján
hernyótalp-mintásan fagyhat a sár,
kiégett löveg áll a csorda kútján.
Az ég lenéz, nem tudni, mire vár.
Felhők felett vetítoszobákban
új nemzedékek hologramjai.
A világ végleg kész: mindegy, hogy sár van,
az utakon elindul valaki...
(Lászlóffy Aladár: BÚCSÚJÁRÓK)*

édes profillal csak a halottak
farkasrétnél meredekebb a házsongárd
gyülekeznek az egy sorsra jutottak
akiknek mohos sírját elbontják

most törlik már a múltat
a kihirdetők híveik elvonultak
nyakunkon ül még száz eretnek
akik eszmét és ideát temetnek
ideát és odaát nacionalista s neokon
harsogja eljött petőfi a szabadság
koponyát rúgdosnak a romokon

bolyait s petőfit örökre eltörölni
kushadni sírni ismét nem porolni

hagyjuk lefagyni népek tavaszát

DOBOS MARIANNE

CSAK A JELEN MULANDÓ

„Föltárt titkok tárnája felett áll el igazán a lélegzet.” – olvassuk Dragan Velikić, ünnepi könyvhétre megjelent könyvében. De megőrződik-e valahol az a bizonyos recept? Ha igen, az eredeti változatban őrződik-e meg? Vagy úgy viseli magán lejegyzőjének ambícióit, mint ahogyan a történelem igazi szövete viszonyul a történelemkönyvekben az arról olvashatóhoz.

„Historia est magistra vitae!” – latin könyvünk első mondata volt a gimnáziumban. A történelem az élet tanítómestere. Valóban, ott a múltban található a jövőendő is. Ezért sem mindegy, hogyan ismeri meg az ember a múltat. A történelmi múltat. A történelmi múltban a saját családjáét is, a számtalan palackba zárt üzenettel, amelyekből a legfontosabbakat talán abban a pillanatban sodorja vissza az ár, mikor éppen partot érnének. A hullámokban ezért ott hányódik a soha meg nem írt történelem. Az üzenet a maga címzettjeihez jobbra nem jut el, éppen ezért címzettje lehet mindenki, aki elolvassa. El is kell, hogy olvassuk! De miért is kell? „Minden olvasóban él egy világ, mindazon világok összessége, amelyeket megélt vagy olvasás közben egy ideig lakott. Mindegyikük, akárcsak mindegyik regényhős, teljes mértékben fel nem dolgozott városok, tájak, utazások, alakok gyűjteménye.” A megélt és az olvasott tehát nemcsak megmarad, de tovább él, hogy feldolgozódhasson. „Eljött a perc, amikor le kell tennünk a regény pontonhídját, hogy végre belevegyüljünk bensőnk egyvelegébe.”

Az utókorra, az utódokra marad, hogy feldolgozzák mi történt a Történelem óceánján. Amikor a Történelem folyamán ki tudja hányadszor, a földrajzból megint történelem lett. A hely és idő koordináták kijelölésére szolgál a regényben az egyik szereplő, Emil Kohot, nyugalmazott villamosvezető alakja. Bár egyáltalán nem élt viharos életet, és foglalkozásként is csak ezt az egyet folytatta negyven éven át. „sínpárok, amelyeken Emil Kohot a járművét vezette, olyan ingatag területen húzódtak, ahol a felfordulások, háborúk és forradalmak a történelmi helyzet rendes alakulását képviselik, ha figyelembe vesszük továbbá, hogy a különböző rezsimek átvészélése közben sohasem övezte a disszidensekre vetülő elnéző dicsfény, hogy életútján elkerülték a börtönök, üldöztetések, perek, hogy arcképe sohasem jelent meg a sajtóban, és hogy neve csakis a közlekedési vállalat fizetési jegyzékén szerepelt Szabadkán, Prágában, Budapesten, Bécsben és Belgrádban, akkor Emil Kohot élete éppen annak köszönhetően minősül rendkívülinek, hogy oly mértékben túlteng benne a mindennapok közönségessége, ami a konduktor nyolcvankilenc esztendejét betöltötte.”

A huszadik század első napján kezdődött ez az élet, öt országban folyt, ehhez tulajdonosának négy nyelvet kellett, hogy megtanuljon. Annak az embernek, aki mindenütt otthon érezte magát, de sehol sem volt otthon. Darabolódó

országokban, lecsatolt részekben járt. Központ lesz a peremvidékből, és peremvidék a központból, miközben egyik országból csöppen a másikba. A többi regényhős életének színtere is az övéhez hasonlóan változik. A huszadik század harmincas éveinek közepén a szülővárosából, nagyvárosi internátusba, onnan egy tengerparti városba költöző fiatal lány, ifjúasszonyként a tengerparti városból a fővárosba költözik. A főváros azonban ekkor már nem volt főváros, mint ahogyan már az ország sem volt az az ország, amelyben született. Az ifjúasszony pedig szinte alig asszony, azonnal özvegyasszony. Férjét munkaszolgálatra hívják be, ahonnan csak egy év után sikerül életjelt adnia magáról. A haláljelt azután a feleségének hosszas keresése lezárásaként a Nemzetközi Vöröskereszt adja meg. Az ifjú férj sohasem tudja meg, hogy kisfia született, és a fiú sem ismeri meg őt sohasem. Mégis úgy nő fel, és abban a tudatban él, sőt abban a tudatban fejezi be életét, hogy az édesapja nem halt meg. Valahol úgy él, hogy onnan nincs módja hazatérni, nincs módja haza üzenni sem. És igaza volt! Bár soha nem tudta meg. Abban a rettenetes században is létezett, hogy a szeretet jobban hangolt volt, mint valamennyi zongora, amelyeknek az ő apai nagypapja hangolta össze az idővel megereszkedett, széthangelődött húrjait. Ahogyan egy újabb történelmi viharál az életek érteke csökkent, azzal, szinte arányosan nőtt a zongoráké. A vajdasági városokban, egyre többet bocsátottak áruba tulajdonosaik. „Ezen az északi tájon, amely valójában ennek előtte déli volt, és majd kelet lesz belőle, mignem egyszer talán egy új konstellációnak a legnyugatibb csücskévé minősül, hirtelen megnőtt a zongorák, különösen a pianínók értéke.”

Dragan Velikić regényének „házi rendje” van, amely tíz pontból áll, és a kötet elején, az olvasás megkezdésekor kifüggeszti az olvasói elé. Az első pontja így kezdődik:

„A regény színpadán tartózkodó szereplők pontos számát lehetetlen meghatározni. Az mindig viszonylagos, minthogy minden felbukkanó hős a történetek jóvoltából, amelyeket elmond, ki tudja, hány további alak hordozója, és azok a figurák semmivel sem jelenlévők a kiválasztottnál, akik róluk beszélnek. Nem említve mindazokat az alakokat, akik olvasás alatt az olvasó fejében derengenek fel, azokat, akik azáltal, hogy léteznek, megerősítik emezeknek a kitalálnak vélteknek a létezését. A végtelenhez közelítő számértékkel van dolgunk, amely kicsúszik az ellenőrzésünk alól.”

A fejlemények megváltozhatnak, nemcsak a könyvben, az életben is. Egyetlenegy élet igazi krónikája, bárhol, bármilyen korban is telt, ha azt egy mindentudó író keze lejegyezné a legszebb regény, és a leghatalmasabb történelmi mű lenne. Az életnek az az igaz krónikája, amely alapja lehetne sok másinak. A halál nem az élet vége. Minden élet megmarad a nyomjeleiben. A nyomok azonban csak addig vezetnek, amíg azt kutakodó tekintetek követik... Egy jól fókuszált szem pedig, a létezés csodájára a már nem evilágban létezőben is rátalál...

TÓFALVI ZOLTÁN: 1956 ERDÉLYI MÁRTÍRJAI

MOYSES MÁRTON EGYETEMI HALLGATÓ

1941. április 20-án született Sepsiszentgyörgyön. 1970. február 13-án a brassói pártbizottság előtt felgyújtotta magát, utána még három hónapon át szenvedett. Borzalmas kínok között hunyt el.

Moyses Márton az 1956-os forradalom és az azt követő évek legkevésbé ismert mártírja, holott az ő mártírsága az egész világnak szóló figyelmeztetés, sőt kiáltás: az erdélyi magyarság soha nem fog belenyugodni a jogfosztásba! Élettörténetéhez tartozik, hogy baróti diákként, tizenöt évesen három másik társával — Józsa Csabával, Kovács Jánossal és Bíró Benjáminnal — 1956. november elején megpróbált átszökni a román—magyar határon. Két társa, Józsa Csaba és Bíró Benjámin átjutott, ő Kovács Jánossal eltévedt, és kénytelen volt visszafordulni.

Emiatt meghurcolták, vizsgálati fogságban tartották. 1960. november 22-én a Szekuritáté verőlegényei Moyses Mártont, a kolozsvári Babes—Bolyai Tudományegyetem első éves bölcsészhallgatóját az egyik kurzusról hurcolták el. Elsősorban rendszerellenes tevékenységéért, illetve a három „ellenforradalmi” verséért: Vörös és fekete reakció, Holnap forradalom lesz, Beszélgetés a halállal. A marosvásárhelyi börtönben két évig tartották vizsgálati fogságban! A barátját, Szokoly Eleket is ugyanabban a perben ítélték el. Furcsa módon soha nem került sor kettejük szembesítésére. Moyses Mártont 1962. június 8-án hétévi, Szokoly Eleket ötévi börtönbüntetésre ítélték. Minden kéziratát, a verseit tartalmazó füzeteket elkobozták. Még az érettségi tabló is eltűnt a Bolyai Farkas nevét viselő marosvásárhelyi gimnáziumból. (...)

Moyses Márton azért, hogy ne tudjanak vallomást kicsikarni belőle, a rabruhájából kitépett egy szálát, s azzal levágta saját nyelvét. A Szekuritáté barbarizmusát bizonyítja, hogy minden érzéstelenítés nélkül ott, helyben visszavarrták a levágott nyelvrészt. Elviselhetetlen kínokat élt át. Ráadásul rosszul forrt össze a nyelve, emiatt éveken át alig tudott beszélni.

A börtönből való szabadulása után a saját szülőfaluját, Nagyajtát, a saját szülői házát jelölték ki kényszerlakhelyként. A helyi kollektív gazdaságban is a legmegalázóbb munkákat bízták rá. (...) Brassóban segéd munkásnak jelentkezett. Nem vették fel. 1970. február 13-án egy liter benzinnel leöntötte önmagát. Fáklyaként lobogott, amikor az egyik szekus ezredes a köpenyével leterítette. Egy mentőkocsival elhurcolták a pártbizottság épülete elől. Még három hónapig szenvedett. A Szekuritáté a kórházat is ellenőrizte. Vért is azért adtak, hátha sikerül vallomásra bírni. A baróti kórházban hunyt el 1970. május 13-án. A temetése egyfajta néma tüntetés volt a rendszer kegyetlensége ellen. (...)

Vádemelési összegzés: „Birlea Ioan főhadnagy, a marosvásárhelyi 0421. számú, a belügyminisztériumhoz

tartozó katonai egységnél a Szekuritáté bűnügyi nyomozója, elemezve az 1960/551. számú bűnügyi iratsomó nevezett *Moyses Mártonra* vonatkozó dokumentumait — a Büntető Törvénykönyv 209. cikkelye 2. bekezdése értelmében *ellenforradalmi propaganda és agitáció révén elkövetett társadalmi rend elleni szervezkedéssel vádolják* — a következőket állapítom meg:

1960. november 22-én nevezett *Moyses Márton*t az állambiztonsági szervek letartóztatták, mert 1956 és 1960 között intenzív agitációs tevékenységet és ellenforradalmi propagandát fejtett ki azáltal, hogy biztatta a fiatalokat: a román népköztársaságbeli népi demokratikus rendszerrel szemben — melynek megváltoztatását javasolta — ellenforradalmi akciókat hajtsanak végre. Így 1956 őszén, a magyar népköztársaságbeli ellenforradalom letörése után fent nevezett több, ellenforradalmi tartalmú verset alkotott. A Baróti községi középiskolában (Sepsiszentgyörgy rajon), amelynek diákja volt, az egyik irodalmi körön — osztálytársai előtt, akik között ott volt Kovács János is — felolvasta egyik versét. A felolvasott versben Moyses Márton dicsőítette a magyar népköztársaságbeli fasiszta elemek által elkövetett gyilkosságokat, arra biztatta a fiatalokat, hogy a Román Népköztársaságban is hajtsanak végre hasonló akciókat. A fent nevezett ugyanezzel a versével arra biztatta az iskola diákjait, hogy segítsék az ellenforradalmár elemeket ellenforradalmi tevékenységükben.

1956. november végén Moyses Márton Kovács Jánossal, Bíró Benjáminnal és Józsa Csabával — Moyses Márton kezdeményezésére — elhatározták, hogy csalárd módon átlépik a Magyar Népköztársaság határát. Ennek az akciónak a célja — ahogyan Kovács János nyilatkozta és mondta Moyses Mártonnak —, hogy segítsék az ellenforradalmárokat a haladó erők elleni tevékenységükben. (...)

1956 végén Moyses Márton Marosvásárhelyre utazott, ahol a Bolyai Farkas középiskolában folytatta tanulmányait. (A baróti gimnáziumból kicsapták, és Marosvásárhelyen Kozma Béla magyartanár fogadta védelmébe — T. Z.) 1957-ben Moyses Márton kapcsolatba lépett *Szokoly Elekkel*, aki Facsád rajonból (járásból), Bánát tartományból származott, s a következő évben, 1958-ban *Nyistor Nicolae* (Miklóssal) gyergyószentmiklósi lakossal.

1959 nyarán — miután részt vettek a marosvásárhelyi irodalmi körön — fent nevezettek a különböző írók műveiről kezdtek beszélgetni. Mind Moyses Márton, mind Szokoly Elek azt állították, hogy az RNK-beli írókat arra kötelezték, hogy irányelvek szerint („dupa directive”) írjanak, hogy műveik nem tükrözik a valóságot, és csak pénzért írnak. (...) Mindhárman a mezőgazdaság szocialista átalakításáról beszélgettek, Moyses Márton kijelentette: az RNK-beli népi demokratikus rendszer a mezőgazdaság kollektivizálásával a parasztság életszínvonalának rosszabbodását akarja. 1960 nyarán Nagyajtán, Sepsiszentgyörgy rajonban, Beder Tibor tanárral folytatott

(folyt. a 34. oldalon)

MARY SANDOR

AT DUSK

I love summers, beaches, water in any form, may it be an Ocean, the Sea, Lake, or River. I love the feel of the Sun on my face. I love to swim, or just float on top of the water, looking at the blue sky above me. Love to kayak down quiet waters, or roam around in sleek speedboats with the wind blowing through my hair.

I love walking in snow at nights, when the world is all quiet and peaceful, and around me are gently falling huge snowflakes. I love the time just before Christmas, the Carols, the decorations, the tree, the spirit, I love all of it.

I love spring. Enjoy waking up to birds singing outside my window, and being intoxicated by the scent of the flowering trees around me.

But above all of this, - and I really don't know why, - I love to be outside, in nature, on a grey, rainy day. At times like that I like to be by myself, walking without purpose, without thinking about anything. Just walking into the descending fog, feeling the mist of around me. Faint sounds from afar echo in my ears as I step into the white oblivion, where there is no one but me alone. I feel peace, and contentment.

I realized long ago that I must be associating the grey-ness and the fog with something that must have happened to me in the past, something really good or nice. I am at loss of what it might have been. There is one memory, though, which comes to my mind...

I think I was 4 or 5 years old. Standing on a small bridge by a beautiful city park, Varosliget, in Budapest, above a huge man-made skating rink, were Mother and I. Music was floating through the air, and I tried to see the skaters in between the columns supporting the bridge. It was autumn, a mellow, but grey day, and it was dusk. As we looked on, a thin, see-through fog developed and descended on the skaters and the world around them. Just then the lights came on in the park, and on the bridge, illuminating everything around us. The century old trees, the tall pines, and the ornate lamplights that circled the ice and the skaters. Mother reached down and picked me up in her arms. "You'll see better from here," she said. And as she lifted me up, a new world opened up to me. Born out from the fog and mist were mesmerising music and sparkling, shining lights. Skaters floated by, moving rhythmically to the music, dancing, swirling, gliding on the ice. Everything around me was bright with beauty. Wherever I looked I saw reflections of tiny, twinkling stars, and I knew it was all well with the world.

For there I was, safe in my mother's arms.

Szinyei Merse Pál: Szerelmes pár (olaj)

GEORGE FIAS

SHAMANISM IN THE MIDST

About the book: *Cosmic Xing* by Kor Gable¹

According to an old adage, any truth, be it new, or an old one newly rediscovered, always passes through three phases before it becomes part of mainstream thought. It starts out being ridiculed and dismissed, followed by opposition and finally, after it becomes self-evident and can no longer be denied, it is universally accepted. Usually the first period is the longest.

The first phase of skepticism can be readily seen in the so-called Baby Boomer generation (the 50–65 age group), especially among those that grew up surrounded by the communist ideology, wherein for more than forty years the only recognized and accepted world-view was “materialism” as espoused by Marx and Lenin. The “Materialistic Philosophy,” as it is commonly called, maintains that only matter exists, and everything, be it material or otherwise, must of necessity originate from it. It holds this as an irrefutable and incontestable truth. Such spiritual attributes as feeling, thinking and desire are reduced to nothing more than the accidental and meaningless byproducts of chaotic matter. It is no wonder that this generation is so far removed from such spheres of interest as spirituality, meditation and shamanism.

Fortunately, this is changing. Gradually we are discovering just how void and untenable the materialistic world-view is. That Marx and Lenin gave us – and kept us locked into – a narrow and false view of reality.

We are now starting to break away, to realize that our existence, nay, our very “being,” is spiritual in nature, and that as independent and self-contained entities, we would not and could not exist and function in this world if we were indeed only matter – or if we viewed ourselves as such.

Let’s look more deeply into this logical absurdity. If only matter existed, we would be wholly incapable of distinguishing ourselves from matter itself, which in turn would render self-awareness and self-realization an impossibility. Our self-awareness and ability to differentiate ourselves from “other” things is possible only through another faculty that must stand above (and within) matter itself as the “source” or “cause” of its very existence – in other words, a spiritual power or sensibility, a “higher reality” of which we find countless volumes of expounded information in the annals of captivating and insightful spiritual literature.

It is this kind of literary work that has recently issued forth from the pen of Kor Gable which is now published by the title *Cosmic Xing*. And if the title doesn’t grab, what’s in the book will.

I must admit that this attention-grIPPING work made an unexpectedly profound impression on me. As I read on, it took me on a kind of inner journey in which the universe, the Great Allness of the Cosmos, wafted through me like a gen-

tle yet powerful breeze.

Author Kor Gable is of Hungarian origin, known in Hungarian circles as Zoltan Nagy, born in Budapest, grew up in Australia, and currently living in Victoria, BC, Canada. From such a multi-faceted individual with far reaching prophetic vision and with comprehensive knowledge and extensive life experience one can expect a literary piece that is both thought-provoking and of a high spiritual standard... In this, I was not disappointed.

The central theme of his writing is shamanism, which Gable adopted as his personal belief system in 1976. Although this ancient tradition is both abstruse and complex, and despite the depth and breadth of all that the book covers, his literary style is simple and easy to understand. It is conversational and entertaining, which puts the vagaries of this subject within the capacity of everyone to grasp and comprehend. This humorous approach shows up right in the first chapter where through an amicable anecdote he gently bops us on the head about our lurking inherent disbeliefs.

“Twins in their eighth month inside the womb had the following conversation: One: We are getting quite old you know, and soon we will have to leave this world. Do you believe in life after birth? Other: Of course. There has to be something after birth. It makes no sense to go through all this development for nothing.

One: I disagree. I see no indication that there is any life after birth. What could there be? Other: I don’t know. Perhaps there will be more light; maybe we will walk on our own two feet and eat with our own mouth.

One: That’s ridiculous. Walking? Even if we could, there’s nowhere to go; and to eat with a mouth, that is laughable. After all, we are nurtured by the Umbilical Cord. That alone precludes any possibility of life after birth because already the Cord is too short, and if it is ever cut, we will surely die...

Other: Or maybe we will survive in a different way.

One: Yeah, but you’re forgetting one thing; no one has ever come back from the afterbirth to tell us about it.

Therefore, it’s only logical that birth is the end of life.

Other: (At the end of the story) ...You know, I truly believe that life really begins with birth.”

As one reads this publication, it becomes increasingly clear that the motive power and driving force behind his writing is a deep need to express, define and explain those intangible verities of life that are timeless and eternal. In a world consumed by materialism, there is an increasingly urgent need for spiritual ethics and values. According to Gable, it can only come from a “spiritual system” that can amalgamate the aforementioned into a unified model that people can live up to – and live with – on a daily basis. It is only through this unifying harmony that we can become one and attain a full and complete way of life.

In the Introduction, the author writes that if we continue reading this book, we will be pleasantly surprised at any a turn, and in the end, come to see that shamanism is not

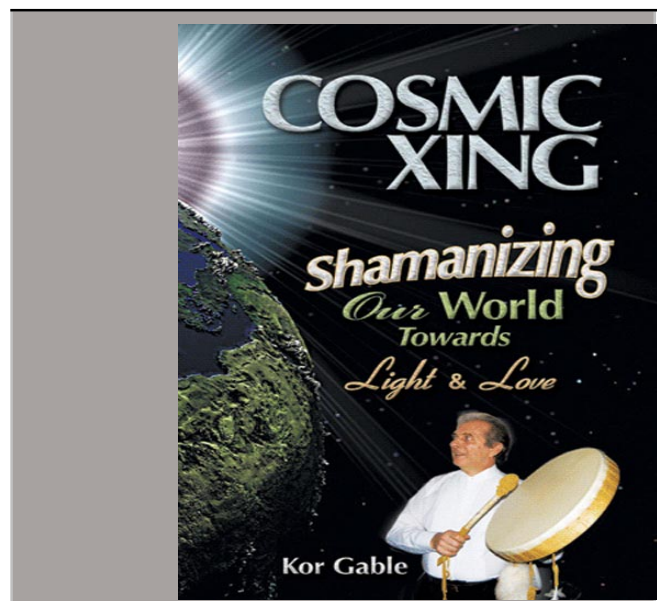
so alien; that humanity always has been shamanic in nature.

And in the closing chapters, one comes to finally see how and why shamanism is reviving and becoming more widely known in this day and age; why in many countries, this ancient “knowing system” is finding its way into the hallowed halls of institutions of higher learning, into the curricula of esteemed colleges and world-renowned universities. Because it is building bridges between the almost-forgotten wisdom of our ancestors and our own modern contemporary views.

In this edition, we also discover that shamanism does not ask of us to give up or sacrifice our material benefits and well-being in order to attain spiritual redemption. But living a life consisting only of material wealth and empty of all spirituality is not accepted either. A harmonious way where both sides are honored is the central tenet. Shamanism is about spiritualizing the material and materializing the spiritual, thus actualizing and manifesting our being in form.

This book opens up a whole new portal in our thinking, which at once answers many of our ontological questions and shows us a way of how we may revamp and renew our lives. Something huge, something entirely new and hitherto unknown is being presented to us. With its help we can step onto a New Path, in this New Millennium, that leads to a new world of light and love, of unity and abundance for all. This is the message that emanates from every sentence in this Cosmic Xing. A word of caution, though: once you start reading it, you may very well be unable to put it down until you’ve finished it to the last word – and I won’t mention how it will refresh and revive your spirit – I’ll let you experience that for yourself. Currently this book is published in English, but hopefully it will not be long before its Hungarian translation will become available.

¹<http://www.trafford.com/Bookstore/BookDetail.aspx?BookId=SKU-000142856>; ISBN: 978-1-4251-5901-6; <http://author.korgable.com>

(folyt. a 31. oldalról)

beszélgetés során utóbbinak azt mondta: az RNK-beli népi demokratikus rendszerben a munkásokat „kizsákmányolják”. (...) Ugyanezen tanú előtt *Moyses Márton* azt állította, hogy az RNK-beli népi demokratikus rendszer a mezőgazdaság kollektivizálásával rontotta a parasztság helyzetét. (...) 1960 őszén, abban az időben, amikor a kolozsvári egyetemen diák volt, *Moyses Márton* több ilyen verset írt: *A vörös és fekete reakció, Szomorú beszéd magamról, Holnap forradalom lesz, Beszéd a gyilkosok gyilkosához, Igaz emberségből ölni, Alávalók nélkül.* (...) Ezekben a kéziratokban *Moyses Márton* arra biztatta a fiatalokat, hogy a román népköztársaságban népi demokratikus rendszerrel szemben — amelynek megváltoztatását javasolta — ellenforradalmi akciókat hajtsanak végre. (...)

Jog szerint:

Moyses Márton vádlott tette, hogy intenzív agitációt és ellenforradalmi tevékenységet fejtett ki azért, hogy rágalmozta az ország népi demokratikus rendszerét, több olyan kéziratot szerkesztett, amelyekben az RNK-beli népi demokratikus rendszer elleni ellenséges akciókra biztatta az állampolgárokat, a büntető törvénykönyv 209. szakasza, 2. pontja, „a” bekezdése értelmében — ahogyan a tényállás is bizonyítja — kimeríti a társadalmi rend elleni szervezkedés bűntényét.”

HERVAY GIZELLA

ZSOLTÁR

én ember vagyok magyar és Európa
hiába szaggatták szét szilánkokra
hiába tiltjátok meg hogy szeressek
siratót kiáltok hogy belereszket
az ég s a föld kettéhasad a tányér
a vasárnapi asztalon - mindenki igazáért
jöttem és addig élek míg szabadon szerethetek
értem jönnek a havasok kékszemű tengerek
szemem helyén szilva szájam helyén szőlő
amíg az igazság otthonunkban felnő
addig tanulunk járni amíg hazaérünk
velünk jár a gyermek aki meghalt értünk
aki nincs de élő mert akarjuk mert gyermek
nélküle nem lehet szeretni a szerelmet
nélküle hazátlan minden vár minden város
árva a falevél a lelkünk is sáros
érte támadunk fel minden hétfőn újra
öv é az ég s a föld minden országútja
minden vizespohár a kezében koccan
minden boldog magzat rá gondol ha moccan
kezeiből támad a szél szeméből hull az eső
lábnyomában virág világ árvája ő
a dagasztóteknő neki szül kenyeret
szemével szeressen az aki megszeret

FAKANÁL

DIÉTÁS VACSORA: CSIRKEMELL TÖZEGÁFONYASZÓSSZAL

Egy edénybe öntsünk vizet, tegyünk bele pár szem fekete borsot, egy babérlevelet, enyhén sózzuk. Forraljuk fel a vizet. Mikor kezd forni, tegyünk bele a csirkemelldarabokat, amiket előtte bedözsöltünk fokhagymával. Főzzük puhára, kb. 15 percig. Ha megfőtt, szedjük ki a főzőléből, engedjük kissé megszikkadni, majd szeleteljük fel. A tál alá helyezünk salátaleveleket.

Rakjuk körbe a tálat cseresznyeparadicsommal, hónapos retikkel, szeletelt gombával, zellerszárdarabokkal, apró sárgaréppával. A csirkedarabokat ízlésesen helyezzük a zöldséges tálra. Szolgáljunk mellé ectes tormát vagy mustárt és tözegáfonyaszósz (Cranberry).

Ugyanilyen tálat készíthetünk főtt lazaccal, sovány marhaszeletekkel, pulykamellel.

TÖZEGÁFONYASZÓSZ (CRANBERRY)

Egy csomag friss vagy cukor nélkül fagyasztott tözegáfonya

1 citrom reszelt héja (ez el is maradhat)

Gyümölcs-cukor - cukorbetegnek Splenda édesítőt használjanak – szükség szerinti mennyiség, hogy elég édes szószot kapjunk

Annyi vízzel, hogy félig ellepje, főni tesszük a tözegáfonyát és a citromhéjat. Gyakori kavargatás közben addig főzzük, amíg a levét majdnem teljesen elfőtte és az áfonyaszemek szétpattogtak. Ekkor adjuk hozzá az édesítőt, és még egy kis ideig kavargatjuk, ameddig be nem sűrűsödik. Kihűtve kínáljuk a húsok mellé. A maradékot üvegbe rakjuk és a hűtőszekrényben tároljuk. Hónapokig eláll.

Béni-Nyerges Olga
Az utolsó előtti
szó jogán

KAPHATÓ BÉNI NYERGES OLGA AZ UTOLSÓ ELŐTTI SZÓ JOGÁN

TORONTÓBAN A
PANNÓNIA KÖNYVESBOLTBAN
300 St. Clair Ave. W., Toronto, Ontario
Tel.: 416 966 5156
Magyarországon: LÍRA KÖNYVÁRUHÁZAKBAN
FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAKBAN

POSTALÁDÁNKBÓL

A TORONTÓI MAGYAR KULTURÁLIS KÖZPONT VEZETŐSÉGÉNEK A KANADAI MAGYARSÁGNAK

Tisztelt Barátaim!

Tavaly november 9-én, a Magyar Nemzetben megjelent Szervátiusz-díjban részesült Dancs Rózsa című cikkemben én írtam tévedésből le kiváló író, szerkesztő barátomról és férjéről a következő mondatot: "Férjével, Telch Györggyel szívós erővel és elhivatottsággal teremteték meg a Kanadai Magyar Kulturális Központot Torontóban." (Az már a tévedés lényegét nem érintő magyarázat, hogy inkább pontatlanságról van szó. A cikk laudáció jellegű, amelyben az ember szükségképpen, a nagy érzelmi feszültségtől motiváltan minden áron ki akarja fejezni szeretetét és nagyra becsülését régen látott honfitársai iránt, így a minden áron szépet és jót mondás kényszere miatt csúszott be ez a mondat. Később pedig elkerülte a figyelmemet, hogy Rózsának és Gyurinak tulajdonítok egy több, mint hét évtizede létező intézmény megalapítását.

Erre nincs is szükségük...

Tévedésemért elnézést kérek.

Rózsa soha nem állította azt sehol sem Nagymagyarország területén, hogy a központ léte az ő érdeme volna.

Remélem, barátságunk töretlen marad a történetek ellenére:

Pósa Zoltán (Kutassy Máté) író, költő,
a Magyar Nemzet nyugdíjas
főmunkatársa

TÁMOGASSA A MAGYAR MŰVÉSZETET!

A Szervátiusz Alapítványt Szervátiusz Tibor szobrászművész alapította édesapja, Szervátiusz Jenő születésének 100. évfordulójára.

Együttal létrehozta a Szervátiusz Jenő díjat, azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet a Kárpát-medencében születő magyar művészetre.

A díjat a kuratórium évente adja át olyan képzőművészeknek, akik a nemzeti kultúra gyökereit felmutató, magas színvonalú művészetet hoznak létre.

A formakultúra ugyanis - a nyelv mellett - a legfontosabb identitás -megtartó erő egy nemzet életében: megmaradásuk záloga.

Két éve, felváltva művészettörténész, illetve újságíró is kap alternatív Szervátiusz Jenő díjat.

Számlaszám: HU02 10300002-20609254-00003285

the coffee mill

MAGYAR ÉS EURÓPAI ÉTELEK
A LEGFINOMABB BÉCSI SZELET,
GULYÁSLEVES

BORJÚPAPRIKÁS GALUSKÁVAL
NAGY SALÁTA- ÉS SZENDVICSVÁLASZTÉK
LIKŐRENGEDÉLLEL RENDELKEZÜNK
49. ÉVE ÁLLUNK VENDÉGEINK
RENDELKEZÉSÉRE!

MINDEN NAP NYITVA
D. E. 10-TŐL ESTE 11-IG
PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON ESTE 12-IG
99 YORKVILLE AVE., TORONTO, ONTARIO
416-920-2108

ÉLŐZENE PÉNTEK, SZOMBAT
ÉS VASÁR NAP ESTE

"A PÉNZ NEM MINDEN, DE JÓ HA VAN"

Tapasztalatom szerint, a gazdaságilag független emberek kevesebbet aggódnak a piac és az élet ingadozásai miatt. Átfogó pénzügyi tanácsadással segítük Önnek lelki nyugalma és vagyoni biztonsága megvalósításában.

Gábor László Vaski, CFP, B.Mus.

Senior Financial Consultant

390 Brant Street Suite 600,

Burlington, ON L7R 4J4

SOLUTIONS BUILT AROUND YOU™

Investors Group Financial Services Inc.

Tel: 905-333-3335, or 1-888-467-8844 (toll free)

Fax: 905-333-3559

e-mail: gabor.vaski@investorsgroup.com

www.investorsgroup.com

- BEFEKTETÉSI TANÁCSADÁS
- NYUGDÍJBEFEKTETÉS
- ADÓTANÁCSADÁS
- JELZÁLOGKÖLCSON
- BIZTOSÍTÁS*
- KÉSZPÉNZ KEZELÉS
- HAGYATÉK,
- VÉGRENDELET TANÁCSOK
- BRÓKER SZOLGÁLTATÁSOK

TM Trademarks owned by Investors Group Inc. and licensed to affiliated corporations

* Insurance products and services distributed through I.G. Insurance Services Inc.

Insurance License sponsored by The Great-West Assurance Company

** Brokerage services offered through Investors Group Securities Inc.

Az Értől az Óceánig

Egy asszony élete egy tragikus korban

Ormay Gabriella

ORMAY GABRIELLA

AZ ÉRTŐL AZ ÓCEÁNIG
A könyv egy Erdélyben született fiatal-asszonyról szól, aki mint önkéntes ápolónő végigéli a II. világháború viszontagságait.

Postaköltséggel CA\$15.00

Postaköltség nélkül CA\$12.00

5 Concorde Pl. Suite #3301, Toronto, ON
M3C 3M8 Canada

A KALEIDOSZKÓP HAGYOMÁNYŐRZŐ KLUB

A KANADAI MAGYAR TEHETSÉGEK

BEMUTAKOZÁSÁT VÁRJA

JELENTKEZÉS: rosacae@hotmail.com

Telefonon: 416 491 4631

Corvina

Hungarian Canadian Business Directory

2012

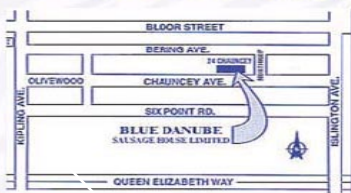
Tel: +1-416-638-3431

Advertisements - Information - Order
1170 Sheppard Ave. W. Unit 40. Toronto
www.corvinadirectory.ca

BLUE DANUBE SAUSAGE HOUSE LIMITED

Igazi magyaros jóízű friss hentesárak
Finom házi sütemények
Magyar árak bőséges választéka
Szeretettel várja Önöket a Balega család

24 Chauncey Ave.,
Etobicoke, ON M8Z 2Z4
Tel: (416) 234-9911
Fax: (416) 234-9122
bluedanubesausagehouse.com

IDÉN 11 ÉVES A HUVAC!

KANADAI MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK EGYESÜLETE
HUNGARIAN VISUAL ARTISTS OF CANADA

NEGYVEN MAGYAR
SZÁRMAZÁSÚ
KÉPZŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSAINKON
AZ ALKOTÁSOK
MEGVÁSÁROLHATÓK

TÁMOGASSÁK
MŰVÉSZEINKET!

Lowy Katalin festménye

ALKOTÁSAINK MEGTEKINTHETŐK AZ ÉVENTE RENDEZETT
SZÁMOS KIÁLLÍTÁSON

BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁS: HORTHY NÁNDOR ELNÖK: 416-485-1027
MAJTHÉNYI BARBARA TITKÁR: 416-281-8714
e-mail: info@huvac.ca

MEGJELENT

DANCS RÓZSA

VADDISZNÓK TÖRTÉK A
TÖRÖKBÚZÁT c. könyve
második, bővített kiadása
a Kairosz Kiadó gondozásában
Megvásárolható a szerzőnél
Tel.: 416 491 4631
Email: rosacae@hotmail.com
Papírkötésű: \$20 + postai költség
Keménycsötésű új kiadás:
\$30 + postai költség

delta optical

A uniquely irresistible optical shoppe, which will facilitate the latest in fashionable eyewear and also provide impeccable functionality with maximum comfort.

Collections like: Theo, Beausoleil, Gold & wood, Lindberg, Face a Face, IC! Berlin, Maui Jim and more

Toronto ON Fairview Mall

tel.: 416.491.1115 - 1800 Sheppard Ave. E., M2J 5A7
fax.: 416.491.1146

Richmond Hill ON Hillcrest Mall

tel.: 905.883.1144; 9350 Yonge St. L4C 5G2
fax.: 905.883.1148

Mississauga ON Square One Mall

tel.: 905.896.4030; 100 City Centre Dr., L5B 2C9
fax.: 905.896.4031

Oakville ON

The Shoppes of the Towne Square

tel.: 905.338.3900; Unit 3, 210 Lakeshore R. E., L6J 1H8
fax.: 905.338.8054

Szépüljön Velünk!

LÉZER KLINIKA

MINDEN LÉZERKEZELÉSI CSOMAG
ELSŐ KEZELÉSÉRE 50% KEDVEZMÉNY

A HOMEOPATIÁT A LEGTÖBB
BIZTOSÍTÓ FEDEZI

- ◆ UNWANTED PERMANENT LAZER HAIR REMOVAL
- ◆ ACNE TREATMENT, SKIN REJUVENATION
- ◆ MICRODERMABRASION
- ◆ VASCULAR AND PIGMENTED LESIONS (AGE/SUN SPOTS)
- ◆ ALPHA-BETA PEELING (SWISS MED.)
- ◆ FACIAL LIFTING, SKIN TIGHTENING
- ◆ ROSACEA, VEINS, SCARS, STRETCH MARKS
- ◆ BOTOX - \$8/ EGYSEG: 33% KEDVEZMÉNY
- ◆ RÁNCFELTÖLTŐ INJEKCIÓ: 2-T FIZET, 3-AT KAP
- ◆ HOMEOPATHY
- ◆ HERBALMEDICINE
- ◆ ACUPUNCTURE
- ◆ MASSAGE THERAPY

Become more beautiful!

A változás szépsége:

Légy szebb, ugyanakkor légy Temagad!

New!! Homeopathy-Herbal Medicine

ANTICELULITE & BODYCONTOURING

(ÚJ LÉZERES KEZELÉSI MÓDSZER)

MEDICAL LASER CLINIC

DR. DUNCA M. ZOLTÁN

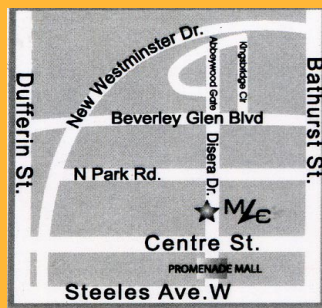
BIZTOSÍTÓ ÁLTAL FEDEZETT ÚJ SZOLGÁLTATÁSOK
AKUPUNKTÚRA, MASSZÁZS (RMT), REIKI,
REFLEXOLÓGIA, TUNA ÉS QUIGONG KEZELÉSEK!

MINDEN KEZELÉST, KOZMETIKAI BEAVATKOZÁST
DR. DUNCA M. ZOLTÁN VÉGEZ VAGY AZ Ő
FELÜGYELETE ALATT VÉGEZÜNK

NYITVATARTÁS - PROGRAM

HÉTFŐTŐL-SZERDAIG: 9 -17; CSÜTÖRTÖK: 10 -20;
PÉNTEK: 9 -18; SZOMBAT: 9 - 14

Vasárnap: csak előzetes időpontegyeztetéssel

ELSŐ VIZSGÁLAT INGYENES, SZEMÉLYRE SZÓLÓ;

KOMPLETT KEZELÉS ESETÉN ELSŐ KEZELÉSRE 50%-OS KEDVEZMÉNY

31 Disera Dr, Suite 200, Thornhill, ON, L4J 0A7; Tel.: (905) 731 8800; Ingyenes Parkolás www.medicallaser.ca